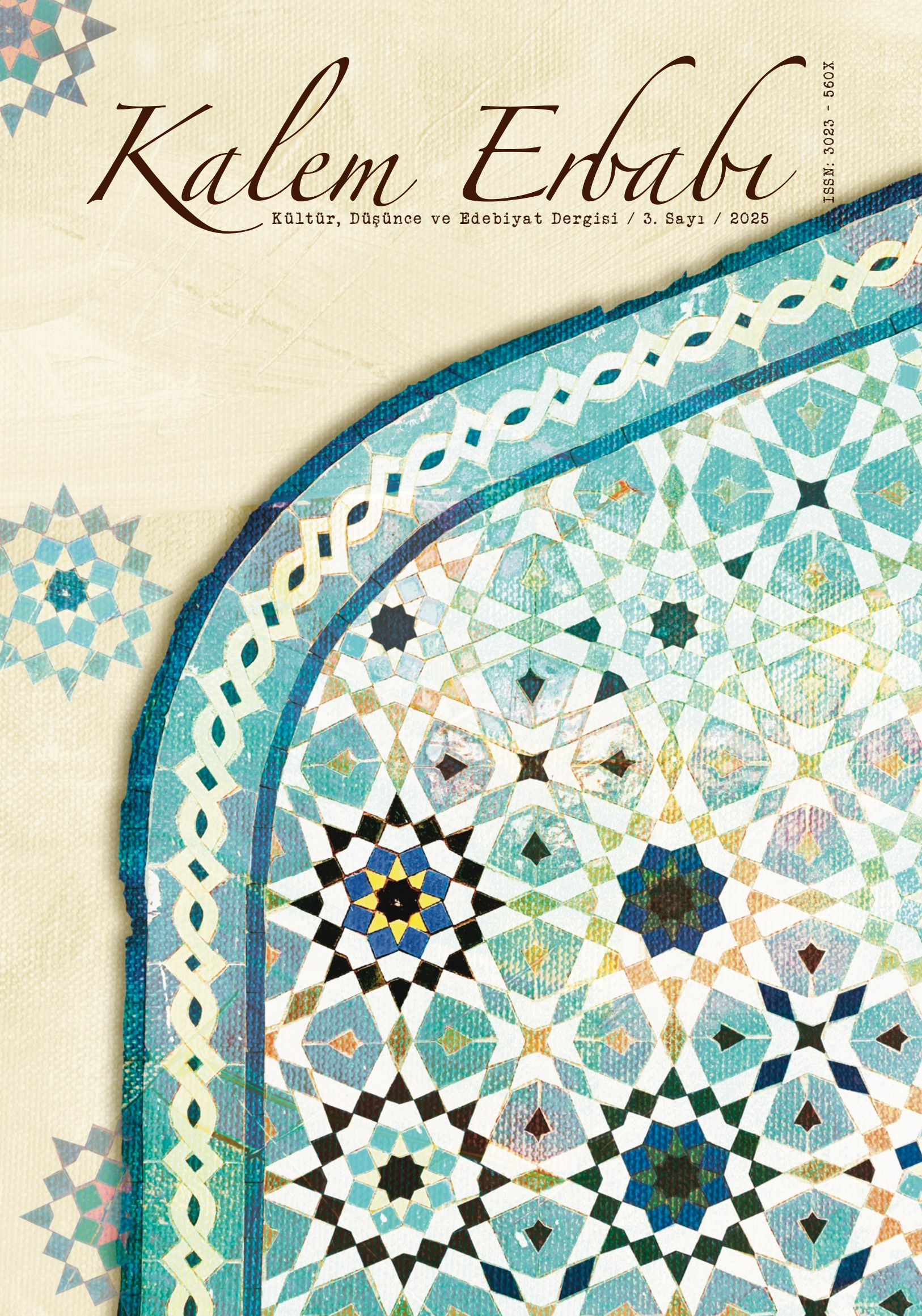

Kalem Erebabı

Kültür, Düşünce ve Edebiyat Dergisi / 3. Sayı / 2025

ISSN: 3023 - 560X

Kalem Erbabı
Kültür, Düşünce ve Edebiyat Dergisi
Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Yıl: 3 / Sayı: 3
Haziran 2025
Konya

İmtiyaz Sahibi
Doç. Dr. Ömer Faruk AKPINAR

Editör
Havva YILMAZ

Yayın Kurulu
Şerife SAVAŞ
Rumeysa KAYSI
Ayşe Meral KAÇAR
Rabia ÇELİK

Son Okuma
Çiğdem Çiçek KAYA

Kapak Çizimi
Büşra Nur ELHAN

Yazışma Adresi
dergi.kalemerbabi@gmail.com
Instagram: drg_kalemerbabi
Twitter: drg_kalemerbabi

Gönderilen yazılar yayınlansın / yayınlanmasın iade edilmez.
Yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.
İsim belirtilerek alıntı yapılabilir.
Bu dergi Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi lisans
öğrencileri tarafından dönemlik olarak yayınlanmaktadır.

ISSN: 3023 - 560X

Sunuş Havva YILMAZ _____02

**Röportaj / Fakülte Dekanımız
Prof. Dr. Yusuf ACAR
ile Hasbihal** _____03

Makale / Bir Hikaye Bir Beyit
Ayla Nida ÖZDOĞAN _____07

Şiir / Gidiş
Nur KORKMAZ _____08

Biyografi / Muvafâkât-ı Ömer
Zeynep ÖZGÖRENEK _____09

**Şiir / Bir Kefenle
Gidecektik Halbuki**
Fatma Zehra AKDİŞ _____11

DEKİLER

Şiir / Şam Düşmedi

Muhammed İkbāl TUNÇ ————— 12

Şiir / Zelzele

Zeynep EZGİ ————— 20

Şiir / Yoksulluk İçimizde

Hulusi DURMUŞ ————— 13

Deneme / Arapların Siyasi Dâhileri: Duhâtu'l-Arab

Havva YILMAZ ————— 21

Röportaj / Doç. Dr. Ömer Ali YILDIRIM Hocamız Bir Yıl Sonra Yeniden Bizlerle

— 15

Biyografi / İmam-ı Azam Ebu Hanife

Şerife SAVAŞ ————— 23

Fakültemizden Haberler

— 25

Deneme / Toplumumuz Neden Kur'an-ı Kerim'den Etkilenmiyor?

Ayşe Meral KAÇAR ————— 17

Hocalarımızdan Mesajlar

— 27

Deneme / Bir Fakirin İlim Yolculuğu: Deneyimleyerek Öğrenmenin Gücü

Fatiha BOZBAŞ ————— 19

Kadraja Yansıyanlar

Faden ŞİMŞEK ————— 28

*Pertevniyal Vâlide Sultan Camii
Kubbe Göbeği Yazısı*

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
Hamd âlemlerin Rabbi olan yüce Allah'a mahsustur.

Kalem Erbabı dergimizin üçüncü sayısı ile yeniden karşınızdayız. Her sayı yeni bir heyecan, yeni bir arayış, yeni bir emek demek bizim için.

Elinizde tuttuğunuz bu dergi, yalnızca bir yayın değil; bir fikrin, bir arayışın ve bir emeğin somutlaşmış halidir. Üniversitemizin İlahiyat Fakültesi öğrencileri olarak çıktığımız bu yolda hem akademik bilgiye olan ilgimizi hem de çağımızın meselelerine dair duyarlılığımızı yansıtmaya çalıştık.

Bu sayımızda belirli bir temaya bağlı kalmak yerine, zihnimizi meşgul eden İslam düşüncesinin temel meselelerinden çağdaş dini yaklaşımlara, kimi zaman bir ayetin tefsirinde, kimi zaman bir düşünürün izinde, kimi zaman da çağımızın meselelerine dair bir sorgulamada bulunarak, geniş bir yelpaze-deki yazılarla siz değerli okuyucularımızın karşısındayız.

Bu çeşitlilik, aslında bir zenginliktir. Çünkü hakikat arayışı yalnızca bir yoldan gitmez; bazen satır aralarına, bazen gündelik bir soruya, bazen tarihin derinliklerine gizlenir. Biz de Kalem Erbabı olarak bu arayışa mütevazı katkılar sunmaya çalıştık. Yazılarımızda yalnızca teorik bilgiler değil, aynı zamanda genç bir bakış açısının dinamizmini de bulacaksınız. Bu yönüyle dergimiz hem akademik çevrelere hem de ilgi duyan her okuyucuya hitap etmeyi hedeflemektedir.

Sayımızda, sadece yazılı metinlerle değil görsel içeriklerle de sizlerle farklı bir iletişim kurmayı

hedefledik. Gerek özgün çizimler gerekse seçilen fotoğraflar, yazıların ruhunu yansıtmak ve düşünsel yolculuğunuza eşlik etmek amacıyla hazırlandı. Zira bizler, bir fikrin yalnızca kelimelerle değil, sanatın ve estetiğin diliyle de ifade edilebileceğine inanıyoruz.

Dergimizin sayfaları, İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin düşünce ve üretim dünyasına yeni bir pencere açmakta, hem de ilahiyat alanında düşünen, sorgulayan ve üreten bir gençliğin sesi olmaktadır. Yazılarımızda öğrenci kalemlerinin samimiyetini, amatör ruhunu ama aynı zamanda akademik bir sorumluluğu da taşıdığını göreceksiniz. Henüz yolun başında olsak da yürüdüğümüz yolun kıymetinin farkındayız.

Kalem Erbabı'nın bu yeni sayısı, aynı zamanda bir çağrıdır. Düşünmeye, sorgulamaya, üretmeye ve paylaşmaya davettir. Günümüz gençliğinin sadece tüketen değil, aynı zamanda üreten bir özne olabileceğini göstermek istiyoruz. Bu nedenle, her okuyucumuzu bu sürecin bir parçası olmaya, fikirleriyle, eleştirileriyle ve katkılarıyla dergimizi birlikte şekillendirmeye davet ediyoruz.

Bu sayının ortaya çıkmasında emeği olan hocalarımıza, yazılarıyla dergimizi zenginleştiren arkadaşlarımıza ve siz değerli okuyucularımıza teşekkür ediyoruz. Dileriz ki bu sayfalar, yeni sorulara, derin düşüncelere ve bereketli tartışmalara vesile olur.

Editör
Havva YILMAZ

FAKÜLTE DEKANIMIZ PROF. DR. YUSUF ACAR İLE HASBİHAL

Muhterem Hocam! Kendinizden bahseder misiniz, Yusuf Acar kimdir?

Yusuf Acar, dağ Konyalıdır. Hadim'in Aladağ köyündenim. 1967 yılında doğdum. İmam Hatip'i Karaman'da okudum. Karaman İmam Hatip'in 1985-1990 yılı çok güçlüdür. Çünkü bir kurumun eğitim kadrosu ne kadar iyi olursa kurumun çıktıkları o kadar iyi olur. Hocalarım Necati ve Muhittin Uysal hocalarım dolayısıyla çok verimli bir imam hatip dönemi geçirdik. Ardından imamlığı ve ilahiyat fakültesini aynı yıl kazandım. Hem imamlığa başladım hem ilahiyata başladım. Gayet de güzel yürüttüm. 1992'de fakülteyi bitirir bitirmez Dini Yüksek İhtisas merkezine girdim.

Bence her ilahiyatlının zihninde olmalı İhtisas'a gitmek. Çünkü İlahiyat Fakültesi'ni bitirdiğimizde Arapça ve klasik dini kitaplara hakimiyet zayıf kalıyor; ama oraya gidince 3 yıl içinde Arapçayı kökten öğreniyorsunuz. Ayrıca İslami İlimlerdeki temel kitapları okutuyorlar. Bu itibarla sizin de hedefiniz olsun. İhtisas'tan mezun olunca yedi ay kadar ilçe müftülüğü yaptım. Eğitim merkezinde dönem birincisi olmuştum. Bu sebeple orada hadis ve Arapça hocası olarak yedi sene hocalık yaptım.

İhtisas merkezinin ardından yurt dışına gidip yurt dışı tecrübesi yaşamak istedim. Almanya'ya gittim. Lower Saxony Eyaleti'nin merkezi olan Hannover'da 4 yıl kaldım. Orada yabancı

dili hallettim. Almancayı iyi bir düzeye getirdim. Dönüşte cezaevi vazifesi ve merkez vazifesi olmak üzere çeşitli görevlerde bulundum. Bu arada akademik çalışmalarımı da hiç bırakmadım.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nda, ilahiyat mezunu ve eğitim merkezi mezunu arkadaşlarımızın pek çoğu ilmi yönden zayıflayıp gidiyor. Çünkü idari görevler ağır basıyor. İnsanı ilme bağlı tutan tek bağ akademik çalışmalarıdır. Göreviniz ne olursa olsun mutlaka yüksek lisansınız olsun. **"Hocam ben yüksek lisans yapmasam da kitap okurum."** Olmuyor efendim, yenileyemiyorsunuz kendinizi. Mutlaka yüksek lisans, doktora bağınız olsun. Ben o sayede ilimden kopmadım el-

hamdülillah. Doçentliğim dahil akademik çalışmalarımı üniversite dışında tamamladım.

2014'te tekrar yurt dışına gittim. Bu defa Hollanda'ya. Üç yıl kaldığım Hollanda'da iken FETÖ darbe girişimi gerçekleşti. Türkiye'deki büyük FETÖ'cülerin finansı hep Hollanda üzerinden Avrupa'ya kaçırıldı. Hollanda'da FETÖ ile ilgili kişileri Türk yetkililere bildirdiğimiz için Hollanda devleti hakkımızda istenmeyen adam, yani sınır dışı edilmesi gereken adam olarak karar aldı. Fakat bizim devletimiz önce davranıp bizi geri çekti, onların ilan etmesine gerek kalmadı. Türkiye'ye döndüm. Bu defa Fransa'ya gönderdiler kalan görevimi tamamlamak için. Nihayetinde yurt dışı görevimi tamamladım.

2019'da Selçuk Üniversitesi -eski adıyla- İslam İlimler Fakültesi'ne intisap ettim. 31 yıllık Diyanet geçmişim 6 yıllık üniversite geçmişim var. Yusuf Acar evlidir, iki çocuk babasıdır ve iyi bir Konyalıdır.

Şunu da eklemeliyim doğrusu: Benim bütün hayatım boyunca ilmi müktesebatım ve ahlaki gelişimimde etkili olan Nurettin Boyacılar hocamı mutlaka minnetle anmam lazım. Eğitim Merkezinde öğrenciyken hocamdan ders almaya başladım. Eğitim Merkezi'nde hoca oldum, öğrencilikten yine kurtulamadık. Dört yıl daha devam ettik. Toplam sekiz yıl Nurettin hocamdan ders okudum. Sekiz yılın sonunda Nurettin Hoca klasik usulde okuduğumuz kitapları, sayfalarını da işaret ederek icazet verdi bizlere. 78 kitaptır bu toplam. "Yusuf Acar benden şu tarihlerde kitapları okudu, başkasına okutmaya yetkilidir"

diyerek icazet belgesi verdi. Benim gibi toplamda 96 öğrenciye hocamız icazet vermiş. On dört kadar öğrenci de hocaya gelmişler ama kitapları bitirememişler. Onların da ismini yazmış hoca, "Bunlar benden icazet alamadılar, yarım bıraktılar" diye de hatıratına yazmış. Şu anda 92 yaşında hocamız. Geçen hafta duasını aldık. Artık son dönemlerini yaşıyor Allahu a'lem. Rabbim mağfiret etsin, iki cihanda da aziz eylesin hocamızı. Evet, kendimi ancak bu kadar tanıtabilirim.

İş hayatında pek çok çeşitli görevde yer aldığınız görülüyor. Peki kariyer inşası konusunda biz gençlere neler önerirsiniz?

Doğrusu öneriden pek hoşlanmam, ama benim için etkili olan bazı dönemler ve bazı kriterler var. Mesela İmam Hatip Lisesi'nde okurken ne olacağıma karar vermiştim. Önceden mezunlar yıllığı çıkartılırdı. Karaman İmam Hatip'in 1986-1987 mezunlar yıllığında benimle ilgili şu cümleler var: "Yusuf Acar imam olmak, ardından müftü olmak istiyor." İmam Hatip'teyken bunu hedef olarak koymuşum. Üniversite sınavına girerken tek tercihim vardı: Konya İlahiyat Fakültesi. Yirmi beş tercihten

sadece bir tane tercih yaptım. Selçuk İlahiyat Fakültesi benim hedefim. **1. Hedef belirlemek ve o hedefe göre çalışmak önemli. 2. Samimi olmak gerek.** Her işin başı samimiyet. Laf olsun diye, biri görsün diye, birileri beğensin diye, beni öyle zannetsinler diye yapılan hiçbir çalışmanın kişiye de topluma da hiçbir katkısı yoktur. Kendi çocuklarımdan biliyorum. An-nem babam beni çalışıyor zannetsin diye odanın ışığını yakıp bırakmanın onlara hiçbir faydası olmadı. İnsan kendini kandırıyor, hiç kimseyi kandıramaz. Ne yaparsanız yapın samimi olun! Peygamberimiz **الدين النصيحة** buyurmuştur. Nasihat samimiyet demek. Allah'a karşı, peygamberlerine karşı, Kur'an'a karşı, ümmete karşı ve yöneticilere samimi olmak, din bundan ibarettir. Hakikaten Kur'an'a karşı samimi miyiz? Ne kadar samimi miyiz? Samimi insan baştan sona tefsirli şekilde Kur'an okumaz mı? "Ben Peygamberimi çok seviyorum!" Peki, bu hayatına yansıyor mu? Sünnetini örnek alıyor musun? Onun gibi bir amca, dede, amir olmak istiyor musun? Samimiyet burada belli olur. Kuru bir iddianın hiçbir önemi yoktur. Dolayısıyla samimiyet önemli. Samimiyet gayretle birleşirse değerli hale gelir. Samimiyim ama çabam

yok, böyle olmaz. Gayretle samimiyyetin birleşmesi lazım. Bu hayatın bir formülü yok ama asgari belirtileri var, ölçüleri var: Hedef koymak ve o hedefe samimiyyet ve gayretle koşmak.

Değerli hocam! İdari görevde olmanızın size olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir? Dekanlık hayatınızda neleri aldı neleri getirdi.

Rahmetli Sabahattin Zaim'e izafe edilir: **"Bir Müslümanın kalitesini ölçmenin somut bir göstergesi vardır."** Normalde Müslümanlık ölçülmez, soyut bir şeydir ama somut bir ölçütü vardır. O da şudur:

"Bir Müslümanın maaş ve para karşılığında yaptığı fiillerin görev zamanlarını onun üzerinden sökün alın geriye Allah rızası için yaptığı ne var onun Müslümanlığı o kadardır."

diyor. Ben bunu kendime önemli bir motto olarak kabul ettim. Dekan olmadan önce de dekanlık esnasında da devletin bana verdiği maaş karşılığında yaptığım işler dışında rızâenlillah yürütmeye gayret ettiğim derslerim var. O derslerimin büyük bir kısmını bırakmadım, devam ediyorum ve devam edeceğim inşallah. Fakat idarecilik onların bir kısmını etkiledi. Fakültede gönüllü olarak öğrencilerimizle ders okuyorduk, vakitsizlikten onların düzenini bozdum. O konuda biraz üzgünüm, lakin diğer taraftan da şöyle düşünüyorum: "Bu

görevler yerine getirilecek!" İnşallah elimden geldiği kadar idari görevin asıl mesleğimiz ve yaptığımız iş olan hocalığımızı baskı altına almaması ve etkilememesine çalışacağım. Rab-bim yardımcımız olsun. Sizler de dua edin inşallah.

"Tekrar öğrenci olsaydım bunu şöyle yapardım!" dediğiniz şeyler var mı?

Hasan-ı Basri'ye birisi şöyle bir soru soruyor: "Keşke sahabe döneminde yaşasaydık, ne güzel Rasulullah'ı görmüşler, onunla beraber dolaşmışlar, onunla beraber yaşamışlar. Ne şanslı insanlar!" diyor. Fakat Hasan-ı Basri: "Bir daha bu sözü söyleme" diyor, "Çünkü senin bugün doğman gerekiyor ki Cenab-ı Allah seni bugün yaratmış, sahabenin de o gün yaşaması gerekiyor lazımdı, onu da o zaman yaratmış. Rasulullah'ı gördüğü halde inanmayan Ebu Cehiller, Ebu Lehebler yok mu? Ya sen onlardan birisi olsaydın." Allah esirgesin. Onun için bu soruyu ben cevaplamak istemem. Bizim öğrencilik dönemimizde şartlar farklıydı, hedefler farklıydı; bugünün şartları, hedefleri çok daha farklı. O zaman da şimdi de Allah'ın zamanıdır. Allah için zaman söz konusu değildir. Bugünün

öğrencisini bugünün şartlarına göre değerlendirmek lazım. Önemli olan bugünün şartları içinde öğrencilerimizi en iyi nasıl yetiştiririz. Bunun çaresini araştırmamız lazım. Dolayısıyla "Bugün öğrenci olsam şöyle yapardım" demek bana çok anlamlı gelmiyor. Çünkü bugün öğrenci değilim, bugün öğrenci sizlersiniz, bunun en iyi cevabını siz verirsiniz. İlkeleriniz başta söylediğimiz samimiyyet ve gayret olduğu sürece hangi zamanda öğrenci olduğunuz önemli değil. Allah'ın izniyle başarılı olursunuz.

Hem fakültemizin kıdemli hocalarından biri hem de dekan olarak ilahiyat öğrencisinden beklentileriniz nelerdir? Bir ilahiyat öğrencisi sizce nasıl olmalıdır?

Rahmetli Muhammed Hamidullah hoca ile Hayrettin Karaman hoca arasında geçen bir diyalog duymuştum. Hayrettin hoca demiş ki: "Hocam ne olacak bu İslam ülkesinin hali? İslam milletlerinin hali perişan. Orada savaş, burada kavga, dağınıklık!" deyince: "Oğlum Hayrettin" demiş, "Sen Türkiye'ye döneceksin, İyi bir asistan olacaksın. Ben de Fransa'da iyi bir profesör olacağım. Müslümanları kurtaracağız inşallah" demiş. Bu büyük bir bakış açısı. Yapmamız gereken şeyleri unutup yapamayacağımız hayallerle uğraşıyoruz, onların peşinden koşuyoruz.

Yine rahmetli Ali Osman Koçkuzu hocamızın ifadesi: "Bizim öğrenciler öğrenci evlerinde toplanırlar, gece dörde kadar İslam devleti kurup devlet yıkarlar, cihat konuşurlar, sonra yatarlar da sabah namaza kalkamazlar" derdi. Yani bir ilahiyat öğrencisi her şeyden önce derslerinde başarılı olmalı. Çünkü okuduğu dersler hadis, fıkıh, tefsir, psikoloji, sosyoloji... yani ilme dair şeyler. Önce bunlarda başarılı olacak. Bizim

iyi bir mümin olmamıza da yardımcı olacak bu dersler. Allah bize: “Neden şu fakülteyi bitirmediniz, şu dersleri okumadınız?” diye soru sormayacak. Müslümanlığımızın kalitesini ve kalitesizliğini sorgulayacak. Bu dersler bizim müslümanlığımıza kalite katar.

Hiz. Mevlana diyor ki: “Kur’ân’da Allah Firavun’dan, Musa’dan bahsediyor. Halbuki Musa da sensin Firavun da sensin.” Allah sana söylüyor bunları, geçmişten bir hikaye anlatmıyor. Aslında biz bize düşeni yaparsak herkes kendine düşeni yapmış olur, ilerleme kaydedilir. Ama dersleri zayıf, dönemi uzatmaya kalmış, sonra “ben cihad ediyorum olmuyor.” Dersle beraber yürümeye engel değildir cihad. Bir ilahiyat öğrencisi her şeyden önce kendi derslerinde başarılı olmaya gayret sarf etmeli.

Asla şunu söylemem: “Filistin’den Gazze’den bihaber kalsın.” Tam tersi, yani biri Keşmir, Urumçi, Eritre, Gazze ve Halep’ten habersiz kalsın, sonra da mezun olsun, bu benim gücüme gider. Ama derslerde başarısız olan öğrenci tipi de olmaz. İkisinin ortası. Ben öğrencilerimizin bunun farkında olduğu kanaatindeyim. Bizim öğrencimiz sosyal ve dini etkinliklerle dava bilincini geliştirirken kuru kuruya bir davası olmayacağını, bunu hadis-tefsir-fıkıh ile desteklenmesi gerektiğini bilir.

Gençler olarak zamanı verimli kullanma konusunda eksiklerimiz mevcut. Zamanı yetiremiyoruz. Bize bu konuda neler önerirsiniz?

Ali Fuat Başgil merhumun **Gençlerle Baş Başa** adlı bir eseri var. Ben onu mutlaka her ilahiyatlı gencin yavaşça okunması taraftarıyım. Zaman Peygamberimizin de dikkat çektiği bir husus, Kur’ân-ı Kerim’de de adına özel bir sûre var: Asr sûresi. Hakkaten zamanın bir bereketsizliği söz konusu, bu sadece siz öğrencilere özel bir durum değil, bizde de mevcut. **Bereketsizliğin bana göre ana sebebi vakitlerimizi Allah’ın tayin ettiği namaz vakitlerine göre değil dünyevi işlerimize göre tayin etme çabamızdır.** Günümüze sabah namazında başlamalı, öğle namazına kadar ne yapabilirimi düşünmeli. Namaz vakitlerine göre dünyevi işlerimizi ayarlırsak bereketli olur. Ama dünyevi işlerimize göre zamanı ayarlayıp namazı da araya sıkıştırırsak bereketsiz olur. Tamamen bize bağlı yani.

Sizi araştırmayı okumaya iten sebep nedir?

Bunun için birkaç tane sebep sıralamak doğru değil. Kur’ân’ın ilk emri okumak zaten. Okursan varsın. İnsanı insan yapan temel özellik ahlakını

güzelleştirmesi. Ahlakın güzelleşmesi de okumakla, akletmekle olur. Dolayısıyla ilk emri oku olan bir dini, insan okumayıp da ne yapacak! Kim okuyacak başka? “Âlimin uykusu âbidin nafile ibadetinden daha değerlidir” diyor hadis-i şerifte. Öylesine ilmi önceleyen, ilme değer veren bir inanç sahibi kimsenin okumaması düşünülebilir mi? Okumadığın gün boşa geçmiş sayılır, o gün heder olmuştur. Böyle düşünmeliyiz. Okumak, aynı zamanda dünyayı, çevremizi anlamlandırmaktır. İnsan olarak ben okumayan bir insanın insan olarak kabulünün bile iyi düşünülmesi gerektiği kanaatindeyim. Yemeyen insan düşünülebilir ama okumayan insan düşünülebilir mi?

Muhterem hocam! Kıymetli görüş ve tavsiyeleriniz için çok teşekkür ediyor, hayırlı hizmetler diliyoruz

Havva YILMAZ
Rumeysa KAYSİ
Şerife SAVAŞ
Meral KAÇAR
Rabia ÇELİK

BİR HİKAYE BİR BEYİT

Cengiz Aytmatov'un bir sözü vardır: **"İnsan her şeyi anlata-maz, zaten kelimeler de her şeyi anlatmaya yetmez."** Ama belki şiirler bir nebze duygularımızın tercümanı olabilir. İşte bu noktada tarihimizde şiirleriyle tanınan padişahlarımızda olmuştur. Osmanlı Devleti'nin dokuzuncu padişahı ve seksensekizinci halifesi Padişah Yavuz Sultan Selim Osmanlı tarihinde derin izler bırakmış, devlet yönetmekle kalmamış sanatıyla da insanların kalplerini fethedecek türde eserler üretmiştir. Bir beyit vardır ki Yavuz Sultan Selim ve Şair Vehbi arasındaki bir olay neticesinde oluşmuştur. Olay şu şekilde anlatılır:

Yavuz Sultan Selim Han, Şair Vehbi'yi yanlışlıkla üzüp, yanından uzaklaştırır. Şair de bu üzüntüyle kendisine uzun bir süre uygun bir yer aradıktan sonra, nihayet nâminı hissettirmeden Van Müftüsü'nün kâtipliğini yapmaya başlar. Bir süre sonra Yavuz Sultan Selim pişmanlık duyar ve sevdiği şairi bulmak ve tekrar yanında görmek ister. Fakat bulamaz ve şöyle bir çözüm düşünür:

"Ben bir mısra yazayım ve ülke çapında bir yarışma düzenlensin. Benim mısramı beyte tamamlayan en güzel mısrayı yazana mükâfat vereceğimi ilan edeyim. Şüphesiz ki Şair Vehbi de dayanamayıp katılacaktır. O vakit, onu üslubundan tanıyım..."

Ve Sultan Selim şu mısrayı yazar: **"Bütün dünya benim olsa, gamım gitmez nedendir bu?"**

Sultan Selim'in düşündüğü yarışma ilan edilir. Yarışmaya ülkenin her yanından katılan çok olur. Fakat padişah gelen şiirler içerisinden aradığını bir türlü bulamaz.

O sırada Van Müftüsü de, yarışmayı işitir ve "Bir de ben dene-yeyim, nasipte varsa olur." deyip, bir mısra yazmaya çalışır. Kendince bir şeyler yazdıktan sonra, bir de kâtibine gösterir. Şair Vehbi de şurası şöyle olsa, şurası da böyle olsa.. derken ortaya aşağıdaki mısra çıkar:

"Ta ezelden gam türabıyla yoğrulmuş bir bedendir bu."

Sultan Selim, Van Müftüsü'nden gelen beyti okuyunca sevinç içerisinde **"Hemen haber salın bu mısraın şairine saraya gelsin!"** diye emir verir. Müftü, büyük bir heyecanla gelir saraya. Padişah aradığını bulmuş olmanın rahatlığıyla sorar:

"Bu mısra ile mükâfatı hak ettin. Lakin benim anladığıma göre, bu mısraın hakiki şairi sen değilsin!"

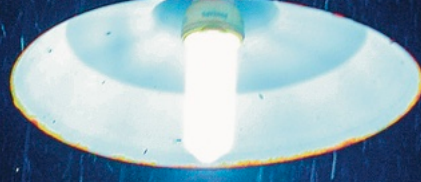
Müftü Efendi, beyte son şekli verenin kâtibi olduğunu söyler. Bu vesileyle padişah şairine kavuşur. Edebiyatımıza da bu beyit hatıra kalır:

"Bütün dünya benim olsa gamım gitmez nedendir bu?"

Ta ezelden gam turabıyla yoğrulmuş bir bedendir bu."

Ayla Nida ÖZDOĞAN
4/B-İ.Ö.

GIDIŞ

İş başa düştü, yollar serildi önüme.
Sokak lambaları ise bir ihanetin eşliğinde.
Sönmek üzere.
Gökyüzü ile anlaşmış sanki.
Gece katran siyahı, ay da bembeyaz.
Siyah ile beyazın harmanlanmış en güzel hali.
Kulaklarımı sarar bir rüzgarın uğultusu.
Kim bilir, hangi derdinin türküsünü fısıldıyor?
Kim bilir, duyduğum bu acı neyin nesî?
Bir bilinmezlik aldı başını gidiyor işte.
Sen; öldüm de dur, yaşıyorsun.
Ben; öldüm der dururum, yaşıyorum işte.
Tüm acıları yüklenmişim ruhuma,
Bedenime bir elveda sığdırıp gidiyorum.
Kalbime de sadece eyvallah demişim...
Kırılmış gibiydi konuştuğumuzda.
Oysa ben diyemedim "Seni kıran ben değilim!"
"Başkaları ile karıştırmışsın sanırım" diyemedim...
Diyemediklerimi de yüklenip omuzlarıma gidiyorum.
Lakin bu yol nereye gider bilmiyorum.
Ama Aşık Veysel'in türküsündeki yollar sanki;
"Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece."
Ufak bir çukura saklanmış sular,
Ben de görmeyip basmışım üstüne.
Hepsi kaçıştı sağa sola, üzüldüm.
Bir "Özür dilerim" cümlesi döküldü dudaklarımdan.
Sonra kalbime bir sızı saplandı:

"Kimse benden özür dilemedi ki!"
Gözlerim son zamanlarda hiç de beni dinlemiyor artık,
Dağılan sulara özür misali doluştular çukura.
Oturdum da bir kaldırım taşına,
Buğulu gözlerim ile izledim onları.
Sonra gökgürültülü bir yağış...
Göz yaşlarımı saklamak istedi sanırım
Ya da vazgeçtim...
O da bana ağladı bu gece...
Beraber dolduk çukura, özür diler gibi.
Sağanak yağmur olup yağdı tüm kavuşmalar toprağa
Ben ağladım ama kavuşamadım sana.
Sonra tüm yaşananları yükledim sırtıma.
Demiştim ya iş başa düştü
Yollar serildi önüme diye...
Kaldıramadım sanırım tüm yükleri,
Çöktüm kaldım bir sokağın köşesinde.
Sokak lambaları ise yaptı ihanetini,
Söndüler teker teker.
Sonra yavaş yavaş geldi diğer ihanetler de üzerime.
Ben; öldüm der dururdum, hakikaten ölüyorum işte...
Gözlerim veda etti önce,
Geri çekti kendini dünyadan.
Sonra kalbim kırılmışlıklarına dayanamadı,
Yorgunluktan uyuyakaldı.
Oysa ona itiraf etmem gerekenler vardı;
"Seni kıran ben değilim başkaları ile karıştırmıştın..."

ÖMER

Muvâfakât-ı

Hasan-ı Basri diyor ki: “Ya Rabbi, ben Mekke sokaklarında boynu bükük bir çocuk gibi dolaşıyordum. Bu insan İslam’a girdi, beni de aynı şekilde yüceltti. O İslam’a girdikten sonra benim de Kabe’ye girmeme vesile oldu. O İslam’ın yüzünü ak eyledi, sen de onun yüzünü ak eyle.” diyecek. İşte Ömer (ra) öyle bir Ömer ki bilmemiz gereken Ömer’i (ra) bugün tanımaya çalışalım.

Babasının ismi Hattab. Adıyoğulları kabilesinden. Adıyoğulları’nın vazifesi sefaret, yani elçilik vazifesi görüyor. Sürekli savaşlarla ilgili görüşmelere onları gönderiyorlar. Hz. Ömer de bu vazifeyi çokça üstlenmiştir. Neden Hz. Ömer seçiliyor bu görüşmelere? Çünkü hem duruşu var hem de hıfzı çok kuvvetli olduğundan eski cahiliye Arap şiirlerine vukûfiyeti var. Bir rivayete göre bin mısralık cahiliye şiirini ezberleyen Ömer (ra) halka sesleniyor: “Beş yüzünü ezberleyen

karşıma çıksın” diyor, bini de değil. O şekilde kuvvetli hafızası ve konuşma kabiliyeti var. O yüzden “şiir Arap’ın divanıdır” diyor. Anne tarafından Mahzumoğulları Kabilesinden ve burada dayısı Ebu Cehil var. Ömer’in (ra) 8-10 evliliği vardır ve bu evliliklerden 3 kız 8 oğlu vardır. Dul kalan kızı Hafsa (ra) ise ileride Efendimizin (sav) zevcesi olacaktır. Kendisi iki metredir, çok heybetlidir. Tek eliyle deveyi yatırmışlığı vardır ve ciddi bir güreşçidir. Halifelik yaptığı dönemlerde, çobanlık yaptığı bir dağın eteğinden geçerken babasının ona çobanlık yaptırdığı dönemi hatırlar. Babası çok sert bir insandır. Hatta çobanlığında mutlaka bir kusur bulur, biraz döver idi. Hz. Ömer’e bakınca mizacını babasından almış diyebiliriz. Hz. Ömer (ra) yürüyünce “Bir yiğit yürürdü, yer sarsılırdı” derler. Bu ne demek oluyor, biliyor musunuz?” “Bir mü’min, o zilletli duruşu, boynu bükük duruşunu sadece Rabbine

karşı yapmalıdır. İnsanlara karşı da tevazu sergilemelidir.” İşte biz bu duruşu da Hz. Ömer’de görüyoruz.

Peygamber Efendimize (sav) vahiy geldiğinde Hz. Ömer henüz 27 yaşında. 6 yıl boyunca Cahiliye döneminde kalmış. Yani İslam’ın 6. yılında İslam ile şerefleniyor. Müslüman olduğunda 33 yaşında oluyor. Efendimizin sağında daima. 6 yıl boyunca Hz. Ebû Bekir (ra) halife oluyor. Ama sol tarafı hep boş kalıyor. Demek ki orası da Hz. Ömer’i bekliyor.

Hz. Ömer’in müslüman olmasında 3 tane süreç vardır. İlk süreç de Ömer’in iki tane çok dövdüğü azatlı kölesi vardır. Bu kölelerden birisinin adı Amr b. Rebia, diğeri de onun eşi Leyla binti Ebî Hasme. Amr ve Leyla’yı öyle bir döverdi ki döve döve oturur kenara, dinlenir. Amr ve Leyla Habeşistan hicretlerine doğru yola koyulurlar. Hz. Ömer onları görür ve siz nereye gidiyorsunuz deyince “*Senin zulmün yüzünden memleketimizden gidiyoruz.*” derler. Ömer orada hüzünlenir. İşte Ömer’in orada hüzünlenmesi onun kalbine akan ilk hidayet parıltılarından birisidir.

Gelelim ikinci sürece: Efendimiz (sav) gece vakti Ka’be’de ibadet etmektedir. Hz. Ömer de (ra) arkadaşlarıyla buluşmak için yola çıkar. Orada ibadet eden Peygamber Efen-

dimiz'i (sav) görür. Onu görünce yaklaşarak içinden şöyle geçirir: "Ne yapıyor bu şair burada?" (Hâşâ) O esnada Peygamber Efendimiz (sav) Hâkka suresini okumaktadır. Şu ayeti okur: "Bu Kur'ân bir şairin sözü değildir, ne kadar az iman ediyorsunuz." Ömer "Şair dediğimi nerden duydu bu kahin?" der. Peygamber Efendimiz (sav) arka arkaya şu ayetleri okumaya devam ediyor: "Bu bir kahin sözü de değildir, ne de az tefekkür ediyorsunuz." Hz. Ömer şaşırıp der ki: "İçimi okuyup bana sözler mi uyduruyor yoksa?" Bu sefer Peygamber Efendimiz (sav) şu ayeti okur: "Eğer Kur'ân'ı Muhammed (sav) uydursaydı onu can damarından yakalardık" Bunu deyince Hz. Ömer (ra) bu ayetleri de duyunca kaçarak oradan uzaklaşır. İşte Hz. Ömer'in kalbine akan ikinci damla da budur.

Gelelim kalbine akan üçüncü damlaya: Darü'n-nedve'de Hz. Muhammed'i öldürmesi için Ömer'i harekete geçirmek konuşuluyor. Mekke'nin altıncı yılı. Hz. Ömer kılıcını kuşanıyor: "Ben Muhammed'i bulurum" deyip yola koyuluyor. Yolda Nuaym b. Abdullah ile karşılaşır. Nuaym Hz. Peygamber'i (sav) öldürmeye gittiğini duyunca onu engellemek istiyor. Nuaym: "Ya Ömer! Sen Muhammed'i bırak da kız kardeşin Fâtıma bint Hattab ile enişten Said b. Zeyd'e bak, onlar müslüman oldu haberin yok" der. Ömer şok olur, yolunu değiştirir. Kız kardeşi ve eniştesi Peygamberimizin (sav) Kur'ân muallimi olarak gönderdiği Habbab b. Eret ile Kur'ân okuyor. Habbab, Hz. Ömer'in geldiğini görünce saklanır. Hz. Ömer içeri girince bir tokat eniştesine, bir tokat kız kardeşine atar ve kız kardeşinin

ağzından akan kanlar onun gönlünü yumuşatan üçüncü olay olur. O esnada Tâhâ Sûresi okunmaktadır. Ömer okunan Kur'ân ayetleri ile temaşa ederken Habbab b. Eret çıkar ve "Ey Ömer biliyor musun, ben bu kulaklarla Rasûlullah'ın sana defalarca dua ettiğini duydum" der. Bunun üzerine Ömer kendisini Rasûlullah'ın yanına götürmesini ister. Efendimiz (sav) Darü'l-Erkâm'da. Hz. Ömer Efendimiz'in (sav) yanına yaklaşır. Efendimiz (sav) Ömer'in iki yakasına yapışır ve "Ey Ömer! Ebu Leheb gibi, duyduğun Kur'ân'ı zem mi edeceksin? İman edeceğin an gelmedi mi? diye onu sallayınca Hz. Ömer orada Kelime-i Şehadet

Hz. Ebû Bekir'in baş kadısı Hz. Ömer'di. Hz. Ebû Bekir hastalanır ve yataklara düşer. Yanına Abdurrahman b. Avf'ı ve Hz. Osman'ı çağırır. Onlara "Ömer'i nasıl bilirsiniz?" diye sorar. Onlar: "iyi biliriz" deyince: "ey Osman yaz, benden sonra halife Ömer'dir" der. Böylelikle Hz. Ömer tayin ile halife olmuştur. Hz. Ömer (ra) döneminde birçok yenilik olmuştur. Hicri takvimi ilk başlatan Hz. Ömer'dir. Posta teşkilatı kurulur. Hz. Ömer, Efendimiz'den (sav) aldığı rol model ile çok fazla şehir kurar. Diğer taraftan Hz. Ömer adaletiyle bilinen bir sahabe efendimizdir. Dost düşman şahittir ki adalet deyince akla sadece Hz. Ömer (ra) gelir ve onun adalet kefesinde iki şey vardır: Biri cemal, biri celal; birinde kuvvet, birinde rahmet. Peki adalette bu teraziye sağlamamak zorunlu mudur? Evet zorunludur. Kuvvet olup rahmet olmazsa kişi zalim olur. Rahmet, şefkat olup kuvvet olmazsa kişi zelil düşer. İşte Hz. Ömer (ra) bunu dengeleyip bu dengeyi bize öğreten kişidir.

getirir. Sonraları "Rasûlullah (sav) orada salladığında imanı tam kalbimde hissettim" diyecektir. Hz. Ömer Rasûlullah'ı (sav) öldürmeye gittiği yolda kendisi dirilir. Efendimiz ilerleyen zamanda "Ey Ömer senin yürüdüğün yolda şeytan yürümez." diyecektir. O yüzden birçok sahabe efendimiz "Ömer ile olduğumuz her gün Ramazan gibiydi" der. Çünkü Ramazan'da şeytanlar bağlanır. Ömer'in yürüdüğü sokaklarda da şeytanlar adım atamaz, bağlı halde kalırlar.

"Adalet olmadıkça yönetimin, edep olmadıkça asaletin, cömertlik olmadıkça zenginliğin faydası olmaz."

(HZ.ÖMER)

Zeynep ÖZGÖRENEK
4/B-İ.Ö.

BİR KEFENLE GİDECEKTİK HALBUKİ

Kendimizi kurtarmaya geldik halbuki,
Nedir bu dalıp gitmiş alimiz,
Ekip biçip gidecektik şairin dediği gibi,
Nedir bu kalbe yerleşen kalma isteği...
Bir çamurdan beden üzerimizdeki,
Nedir çürüyecek bu bedeni süsleme derdi,
Önemli olan ruhu süslemektir halbuki,
Nedir bu kalbe yerleşen meta sevgisi...

Bir varmış bir yokmuş olur eldeki,
Nedir kaybolacak şeyleri koruma derdi,
Önemli olan bize kalacaklardı halbuki,
Nedir bu kalbe yerleşen mal sevgisi..
Kendimizi kurtarmaya geldik halbuki,
Nedir bu umursamaz halimiz,
Ne çok kıymetlendirdik şairin dediği gibi,
Bir kefenle gidecektik halbuki...

ŞAM DÜŞMEDİ

7 Ekim Akşa Tufanı ile başladı mücahitlerin cihadı.

Zulüm hiçbir zaman âbâd olmadı. Yaktı yıktı. Akşa Tufanı zalimlerin oyununa hiçbir zaman boyun eğmedi. Zalime karşı bir avuç mücahid Kur'an'ın ayetlerini tekrar gözler önüne serdi. Unutan müslümanlara cihadı yeniden öğretti. Bize bir daha gösterdi bir avuç müslümanın Allah'ın yardımı ile yenilmez denilen süper güçleri nasıl yendiğini. Suriye ordusu da Akşa Tufanı'ndan esinlendi. Allah'ın yardımıyla zalim Baas rejimini yendi. Şam yeniden kalktı ayağa, müslümanların oldu. Suriye'de zulüm bertaraf oldu. Bundan asırlar önce Selahaddin-i Eyyûbî: “Şam'a sahip olan Mısır'a, Bağdad'a, Kudüs'e sahip olur” demişti. Yakında Kudüs de fethedilecektir inşallah. Ya zafer ya şehadet, iki güzelden biri bizim olacaktır elbet.

Muhammed İkbâl TUNÇ

YOKSULLUK İÇİMİZDE

Yazdığım hiçbir şey paklamayacak beni, biliyorum
Söylediklerim nefsimedir onun için yazıyorum

Ne varsa aklıma gelen hepsini dizeceğim
Ne varsa gönlümden düşen üstünü çizeceğim

Yazdığım her şey bir hayata atıftır
Çizdiğim her şey bir kağıda lütuftur

Nerede o kutlu dava, nerede o büyük erler
Entelektüel kaygılar... Gazeteler, dergiler

Kütüphanelerin sessizliği dikkatten değildir, boş
İnsanların sessizliği rikkatten değil, hoş

Sayfalar simsiyah olur mürekkepler katran
Hakikat akar gider, cehaletin aralarından

Alem değildir bilgiye, muhtaçtır irfanına
Kalem yazmaz artık, asılmıştır darağacına

Düşmanım yok ortada kimse alınmasın üstüne
Öyle bir devir ki alim küskün tâlibe

Parmak uçlarında yürüyenler ruhsuzdur, sahtedir
Ve onların tebessümünden karıncalar incinir

İntizar asla değil, bu gönlümün fermanı
Ve her sevdaya düşman, alçaklara isyanı

Dünya bir yoldur, bilin ben ahiret yolcusu
Buluşturur bizi her köşe ve bir camii avlusu

Şair olmuşsun diyecekler kabarcak mı göğsüm
Belki de boş vadide dolanıyordur gönlüm

Daraltan ne varsa şu göğsümü, kalbimden sızandır
Damla damla günahlar ve koyu bir katrandır

Zıyanı yok dostlarım, bırakın ben saf olayım
Ama her güneşin doğuşuna bilin, şaşıracağım

Bir yetimin gözlerinde göreceğim hüznü
Bin aleme yetecek onun bir tebessümü

Hangi mermi bakışlardan daha serttir, söyleyin
Hangi insan, mermisi taş olandan merttir

Benim için fezadan daha esrarlı bu sokaklar
Hangi hayatın yükünü taşır bilmem ki bu çocuklar

Hangi yılların geride bıraktığıym ben
Ve hangi yarın geleceğimdir benim

Hangi keşkeler nedametimdir benim
Ve hangi iyiliklere gebeyim

Yaşlıların bakışları merhametten miydi bilemem
Belki acizlik oturmuştur pişmanlığın membaina

Genç dimağların heyecanı kimde vardır başka
Savrulur belki yüreği cesaretten aşka

Ölüm, cevabı verilmiş bi soru değil mi?
Görmek isteyen cevabını, aralasın perdeyi

İnanmak başarmanın yarısı mıdır sizce
İnanmak başarmanın ta kendisidir bizce

Basmakalıp düşünceler asılı zihnimizde
İndirir kullanırız keyfimiz, kanaatimizce

Ve korur suretlerimizi bir parça peçe
Ruhlarımız ise aleme olmuş meze

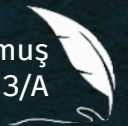
Dudak kıvrımların ne kadar gizli öyle mi?
Gözler söyler, dilin söylemediğini

Kalplerimiz taş olmuş gönüllerimiz kör
Acıdır tecrübeler, sen bedbahtlara sor

Bir elimizde espresso bir elimizde kitap
Storyler uçuşuyor halimiz bitap

Ellerimiz neye uzanır, kalplerimiz nerede
Sorarsanız söyleriz yoksulluk içimizde.

Hulisi Durmuş
3/A

Fakülte Koridorlarında Eksik Kalan Bir Ses: Ömer Ali Hocamız Bir Yıl Sonra Yeniden Bizlerle

Değerli hocam! Evinize tekrar hoş geldiniz. Bizlere yurt dışı deneyiminizden bahseder misiniz?

En son geçen yıl İngiltere'ye Edinburgh Üniversitesi'ne gittim. Edinburgh Üniversitesi köklü ve önemli üniversitelerden biridir. Dünya sıralamasında ilk 10-15'lerde yer almaktadır. Bu üniversitenin İslam araştırmaları alanında da bir tarihi geçmişi var. Benim için güzel bir deneyim oldu, bir yıl orada kaldım.

İngiltere'de geçirdiğiniz bir yıl hayatınızda neleri değiştirdi?

Öncelikle coğrafya olarak bakarsak farklı bir bölgeye gidiyoruz. Gittiğim bölgenin gece gündüz süreleri, iklimi buradakinin çok farklı. Oldukça yağmurlu bir iklimi var. Mesela kışın öğlen saat 13.00'te ikindi namazı kılıyorsunuz. Saat 15:00 olmadan güneş tekrar batmış oluyor. Saat 9.00'da hava aydınlanmaya başlıyor. Çok kısa bir gün süresi oluyor. Yazın da tam tersi, beyaz geceler oluyor, alacakaranlık gökyüzünde kalıyor.

Akademik olarak baktığımızda orada farklı bir

üniversitede eğitim nasıl yapılıyor, oradaki hocaların çalışmaları neler, özellikle felsefe alanıyla ilgili neler yapıp ediliyor? Bunları görme imkanı sağladım. Edinburgh Üniversitesi modern dönemde İskoç aydınlanmasının da merkezidir. Felsefe ve mühendislik alanında önemli filozoflar burada yetişmiştir. Arada zaman farkı olsa da onların bulunduğu üniversitelerde, ortamlarda bulunmak güzel bir deneyim oldu. Oradaki öğrencilerin eğitim hayatlarının nasıl gittiğini, üniversitenin kendi işleyişinde öğrencilerin yetişmesi için ekstra takviye olarak neler yaptığını görme fırsatım oldu. Bunların hepsi apayrı deneyimlerdi. Daha önce ekvatorun 65 derece kuzeyinde uzun süre kalmamıştım. Coğrafya ve üniversiteyi yakından hissetme imkanım oldu. Bir bölgeyi tanımak ve görmek istiyorsanız orada birkaç gün değil en az bir hafta kalmanız ve hissetmeniz gerekir. Orada günlük hayat nasıl ilerliyor, eğitim hayatı nasıl devam ediyor bunları görmek için belli bir süre geçirmek gerekiyor.

İngiltere eğitim sistemi nasıl? Onlar da görüp de bizim eğitim sistemimizde olmalı dediğiniz bir şey var mı?

Oradaki eğitim sistemi 6+6 şeklinde gidiyor. İlk 6 yıl bizdeki ilkökula ve ortaokula

tekabül ediyor. Öğrenciler öncelikle Primary School'u bitiriyor. Daha sonra Secondary School'a başlıyorlar. Liseye başladığında öğrenci ilk iki yıl müfredatın koyduğu dersleri görüyor, son iki yıl tamamen kendi seçtiği dersleri görüyor. Matematik ve biyoloji dersi alan bir öğrenci aynı zamanda açıcılık, bebek bakımı gibi dersler de alabiliyor. Üniversiteye geldiğimizde benim en çok dikkatimi çeken şeylerden birisi, 8 haftada öğrencilerin dersinin bitiyor olmasıydı. Öğrenciye de öğretmene de fazlasıyla zaman kalıyor. Öğrencilere sınavdan ziyade dönemlik ödevler veriliyor. Oradaki hoşuma giden diğer bir şey de bizimkisi gibi öğrenciler dönemde 10 tane dersten sorumlu olmuyorlar. Haftada en fazla 5 ders alıyorlar. Böyle olunca bir dersle tanışıklıkları daha fazla oluyor, öğrenci konuyu ve dersi daha iyi hazmedebiliyor. Dersine daha iyi odaklanabiliyor ve alanı ile ilgili bir şeyler yazabiliyor. Sınav sistemi öğrencilere konuyu hazmettiren bir sistem değildir. Sadece öğrencileri dersten geçiren bir sistemdir. Öğrenciyi asıl anlamda geliştirecek olan şey ödev verilmesidir. Öğrenciye dönemin başında bir konu verilir, sekiz hafta boyunca o konu ile ilgili eğitim verilir ve sonrasında bir ödev hazırlanması istenilir. Öğrenci o konu üzerine yoğunlaşarak bir metin hazırlar ve

öğretmenler de geri dönüşler yapar. Bu sistem daha verimli oluyor. Ders sayısı az, ders saati fazla. Bu durum öğretmenler için de avantajlı oluyor. 14 hafta ders anlatmak yerine 8 hafta ders anlatıyorlar kalan vakitte de kendi çalışmalarını yapıyorlar.

Öğrenciler için yurt dışı imkanlarından bahsedebilir misiniz? Her öğrencinin yurt dışına çıkması gerekir mi?

Evet, kesinlikle her öğrencinin yurt dışına çıkması gerekir. Bizim öğrencilerimizin özellikle güneye gitmesi, İslam ülkelerini görmesi gerekir. *Mısır, Cezayir, Tunus, Ürdün* gibi ülkelere gitmesi. Batı ülkelerini de görmesi lazım. Coğrafya olarak oraların bizden uzak olması bizim yaşamımızdan uzak olduğu anlamına gelmiyor. Bizim günlük yaşamımıza baktığımızda sosyal medya, internet gibi araçlardan dolayı aslında onlarla sürekli iç içeyiz. *Amerika, Avrupa, İngiltere* gibi ülkelerde neler yapılıp edildiğinden haberdar oluyoruz ve orada çıkan akımlardan, filmlerden, müziklerden etkil oluyoruz. Yurt dışına çıktığınızda o kültürleri yerinde görme şansınız olacak. İnsan zihninin çalışma prensibi temelde kıyastır. İnsan farklı ülkeleri gördüğü zaman otomatik olarak kendi ülkesi ile kıyaslar. Bu şekilde zihne daha fazla malzeme sunmuş olursunuz ve ufkunuz açık olur. Farklı ülkeler görmek, farklı insanlarla tanışmak akademik olarak hem bilginizi hem görgünüzü artıracaktır. Fakültemizin sağladığı imkanları kullanabilirsiniz, mesela Ürdün'e gidebilirsiniz. Siz de kendi

sınırlarınızı zorlayarak imkanlar sağlayabilirsiniz. Önce gideceğiniz yeri belirlemelisiniz. Mesela Mısır'a veya Polonya'ya gidecekseniz uçak biletinizi, kalacağınız yeri, vize masraflarınızı ayarlayacaksınız, daha sonra bunun için para biriktireceksiniz. *Mesela yurt dışında öğrencilerin part-time çalışması çok yaygındır. Siz de farklı işlerde çalışarak hem deneyim kazanıp hem de para biriktirebilirsiniz.* Bu geziyi tek başınıza da yapabilirsiniz birkaç arkadaşınızla da yapabilirsiniz. Ancak tek başınıza gitmek size özgüven ve deneyim katacaktır. Üniversitelerin farklı imkanları vardır. O imkanları değerlendirerek farklı ülkelere gidebilirsiniz, deneyim kazanabilirsiniz. Yüksek lisansa devam ederseniz, Tübitak'ın çeşitli burslarından yararlanabilirsiniz. Oradan kabul aldıktan sonra hocalarla görüşüp, projenizi güzel bir şekilde hazırlayıp durumunuzu anlatırsanız, Tübitak size bu konuda destek sağlayacaktır.

İngiltere'deki öğrencilerle buradaki öğrencilerin İslam felsefesine bakış açısı nasıl?

Bizim öğrencilerimizin İslam felsefesine çalışması ile oradaki öğrencinin İslam felsefesine çalışması aynı değildir. Bizim öğrencilerimiz kendi kültürüne, kendi dinine ait bir şey çalışmış oluyor fakat oradaki öğrenci bu derse sırf özel ilgisinden dolayı çalışıyor. Mesela öğrencinin Orta Doğu'ya, Arapçaya, Müslümanlığa, İslam dinine ilgisi vardır. Oradaki öğrenciler daha yetişirken İslam, Hint, Çin kültürlerine merak duyuyorlar. Daha sonra lisans eğitimi alırken de ona göre çalışmalar yapıyorlar ve ilgilendikleri alanla ilgili dili öğrenip o ülkeyi ziyaret ediyorlar. Bu durum temelde ilgiyle başlıyor. Mesela Arapçaya ilgi duyan bir öğrenci önce Arapça öğreniyor, daha sonra herhangi bir Arap ülkesine gidiyor ve orada dilini geliştiriyor.

Kıymetli hocam! Düşüncelerinizi ve tecrübelerinizi bizimle paylaştığınız için çok teşekkür ederiz.

Havva YILMAZ
Rumeysa KAYSI
Şerife SAVAŞ
Ayşe Meral KAÇAR

Toplumumuz Neden Kur'an-ı Kerim'den Etkilenmiyor?

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın en temel kaynağıdır ve evrensel mesajlarıyla bütün insanlara hitap eder. Ancak, günümüzde Kur'an okunan bir toplumda Kur'an'ın etkisi oldukça düşüktür. Peki, neden Kur'an okuyan bir insan, okuduklarını hayata geçirmiyor ya da Kur'an'ın mesajlarından yeterince etkilenmiyor? Bu yazıda, bu sorulara yanıt arayacak ve Kur'an'ın toplumsal etkisinin azalmasının nedenlerini inceleyeceğiz.

Kur'an-ı Kerim'in Bizim İçin Anlamı:

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın temel kaynağı olarak, kıyamete kadar tüm insanları aydınlatmak amacıyla indirilmiştir. Kur'an, ırk, dil, coğrafya gibi sınırlamalar gözetmeksizin tüm insanlığa hitap eder ve insanları karanlıktan aydınlığa çıkarmak için bir rehber olarak gönderilmiştir. Allah, Kur'an'ı "hidayet kitabı" olarak tanımlar. Hidayet, Türkçede "yol gösterici" anlamına gelir. Yani,

Kur'an insanlara bir rehber, bir kılavuz, bir yol gösterici olma amacı taşır.

İman edenler, namazlarında Fatiha suresiyle Allah'tan "dosdoğru yolu" göstermesini isterler. Müslümanın Fatiha suresiyle Allah'tan istedikleri önemlidir. Bu talep, doğru bir yaşam yolu arayışıdır. Allah, Bakara suresiyle bu isteğe şöyle cevap verir: "O kitap Kur'an. Onda asla şüphe yoktur. O, müttakiler için bir yol göstericidir." (Bakara, 2:2)

Ancak, bir toplum hem Allah'tan doğru yolu isterken, hem de Allah'ın gösterdiği yolu kabul etmeyip başka yollar aramaya çalışırsa, bu toplumda Kur'an'ın etkisi azalır. Bizler, Kur'an'ın yol gösterici özelliğini kabul etmeli ve onun izinden gitmeliyiz.

Kur'an'ın Etkisiz Olmasının Nedenleri:

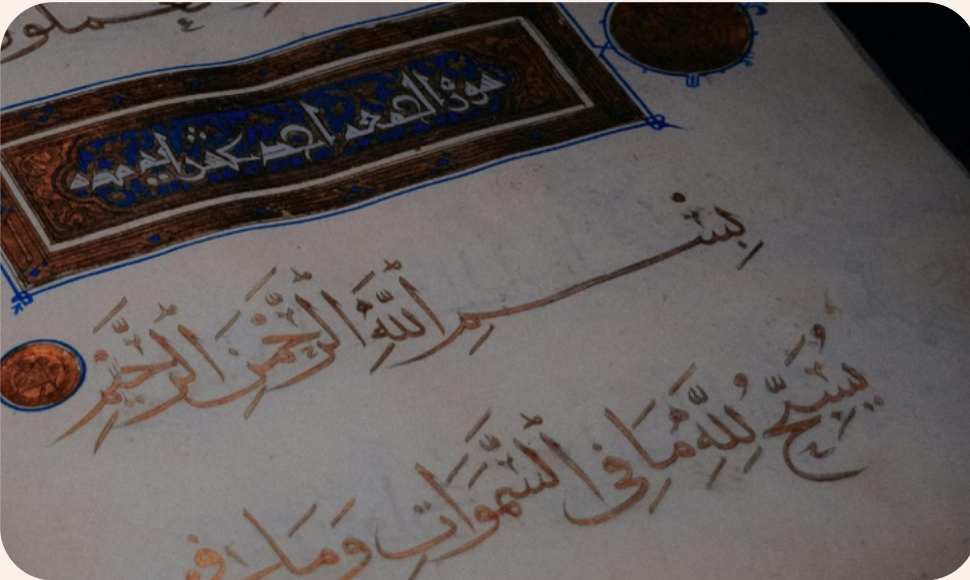
Kur'an-ı Kerim'in toplumsal hayatta etkisiz kalmasının birkaç

önemli nedeni vardır. Bunlardan ikisi, bu yazının ana temasını oluşturmaktadır:

1. Kur'an'ı Kendimize Muhatap Kabul Etmemek

Kur'an'ın bizleri etkilemesi için, onu kendimize muhatap kabul ederek okumamız gerekmektedir. Kur'an, her birimize hitap eden bir kitaptır. Eğer okurken "Bu ayet bana mı ait?" diye sorgulamazsak, Kur'an'ı sadece bir bilgi kaynağı olarak görmüş oluruz. Halbuki, Kur'an'ın mesajı bizlere yöneltilmiştir.

Bu konuyu bir hadis ile açıklayalım. Hucurat suresi nazil olduğunda, sahabe ehlinde olan Sabit b. Kays'ı bir endişe almıştır. Çünkü ayette "Ey iman edenler! Sesinizi peygamberin sesinden fazla yükseltmeyin, birbirinize bağırdığınız gibi ona bağırmayın. Yoksa amelleriniz mahvolup gider de farkında bile olmazsınız." (Hucurat, 49:2) diye buyrulmuştur. Bunu işiten Sabit b. Kays "bu ayette kastedilenlerden birisi de benim. Bende Rasulullah'ın huzurunda yüksek sesle konuşuyorum ve amellerim boşa gidiyor. Cehennem ehlinde oldum!" diyerek evine kapanır ve gözyaşları içinde Rabbine yalvarmaya başlar. Sabit b. Kays'ı bir süre ortada göremeyen Rasulullah birini gönderip onun neden böyle yaptığını sordurur. Sabit b. Kays işlediği günahı bahisle "amelleri boşa giden kişilerden olmaktan korkuyorum" diye cevap verir. Bunun üzerine Rasulullah (sav) ona, bu

endişesinin yersiz olduğunu söyleyerek rahatlatır. Çünkü Sabit b. Kays'ın yüksek sesle konuşması hürmetsizliğinden değil, kulaklarının az duymasından kaynaklanmaktadır.

Biz de Kur'an'ı okurken, "Bu ayet benden mi bahsediyor?" diye kendimizi sorgulamalıyız. Allah Rasulünün en seçkin ashabı da kendini sorgulamıştır. Kuran'ı kendimize muhatap kabul ederek okuduğumuzda, bize her yönüyle hayatımıza ışık tutacak bir rehberdir.

2. Kur'an'ı Amel Amaçlı Okumamak

Bir diğer önemli neden ise, Kur'an'ı sadece bilgi edinme amacıyla okumamız, fakat öğrendiklerimizi hayatımıza geçirmememizdir. İslam'da ilim, Allah'ın rızasını kazanmak ve amel etmek için öğrenilir. Bilgi edinme amacı, başkalarına üstünlük taslamak ya da sadece tartışmalara konu olmak olmamalıdır. İlim, insa-

nın yaşamını değiştirmek, davranışlarını güzelleştirmek için bir araçtır.

Kur'an, öğrenildiği kadar yaşanması gereken bir kitaptır. İslam'ın temel prensiplerinden biri de, öğrendiğimiz bilgiyi hayatımıza aktarmamızdır. Aksi taktirde anlam tahrifi başlar. Anlam tahrifinden kastettiğim şey kitabı "**hayat kitabı**" olmaktan çıkarmaktır. Bu konuya örnek vermem gerekirse mesela Kuran'a abdestsiz şekilde dokunmuyoruz, okumuyoruz fakat Kurandaki hükümleri uygulamakta zorlandığımız yerde "bence bu böyle değil" diyerek ayetleri çığnıyoruz. Kuran'ı tahrif etmenin önüne geçmenin yolu Kuran'ı "**yaşanan bir kitap**" haline getirmektir.

Fudeyl b. İyaz'ın "**Kur'an kendi siyle amel etmek için indirildi, insanlar Kur'an okumayı amel haline getirdi**" sözü, bu durumu çok güzel özetler. Günümüzde, çoğu insan Kur'an'ı sadece okumak için okuyor. Oysa gerçek

amacımız, okuduklarımızla hayatımızı şekillendirmektir. Biz bildiklerimizle amel edersek Allah da bize bilmediklerimizi öğretir.

Sonuç

Kur'an, bir bilgi kaynağından çok daha fazlasıdır. O, bir yaşam kılavuzudur. Toplumumuzun Kur'an'dan yeterince etkilenmesinin temel nedenlerinden biri, onun sadece bir okuma aracı olarak görülmesidir. Bizler, Kur'an'ı sadece bir bilgi kaynağı olarak değil, aynı zamanda bir rehber olarak kabul etmeliyiz. Kur'an'ı okurken, her ayeti kendimize muhatap kabul etmeli ve öğrendiklerimizi hayatımıza geçirmek için çaba sarf etmeliyiz. Ancak bu şekilde, Kur'an'ın toplum üzerinde gerçek bir etkisi olabilir.

Allah, bizleri Kur'an'ı öğrenmede, anlamada ve uygulamada hak edenlerden eylesin...

Ayşe Meral KAÇAR

4/B

Bir Fakirin İlim Yolculuğu: Deneyimleyerek Öğrenmenin Gücü

Eğitim-öğretim süreci, okumak, dinlemek, içselleştirmek ve deneyimlemek gibi farklı aşamalardan oluşur. Bilgi, sadece kitaplardan okunarak veya ihtisas sahibi kişilerden dinlenerek tam anlamıyla kavranmaz. Gerçek öğrenme, bilginin tecrübeyle pekiştirildiği, bireyin onu bizzat yaşadığı noktada gerçekleşir. İşte tam da bu yüzden, akademik gelişimi desteklemek ve Arapça dil becerimi güçlendirmek amacıyla **Almanya, Mısır, Ürdün, Tunus ve Sudan** gibi farklı ülkelerde bulunma fırsatını değerlendirdim. Bu yolculuk benim için sadece akademik bir gelişim süreci olmadı; aynı zamanda çok yönlü bir keşifti. Gittiğim ülkelerde rutin akademik gelişim faaliyetimin ötesine geçerek, sokaklarında yürüdüm, çarşılarında kayboldum, insanlarla sohbet ettim. Toplumu gözlemleyerek, yerinde okumalar yaparak ve bir ilahiyatçı perspektifiyle değerlendirmelerde bulunarak, öğrendiklerimi sahada test etme imkânı buldum. Farklı coğrafyalarda İslam'ın nasıl farklı renklerle yaşandığını, dinin kültürle nasıl iç içe geçtiğini gözlem-

ledim. Fakültede öğrendiğim fikhî hükümlerin yerel kültürlerle nasıl kaynaştığını, Haneefî geleneğinde yetişmiş biri olarak Şâfiî ve Mâlikî coğrafyalarda fikhın nasıl bir renk değişimine uğradığını bizzat deneyimledim.

Bu deneyimler bana şunu öğretti: **Öğrenmenin en güçlü yolu, bilginin içine dalmak, onu yaşamak ve tecrübeyle harmanlamaktır.** Kitaplardan öğrendiğim pek çok konuyu, gittiğim ülkelerde doğrudan gözlemleyerek daha iyi kavrayabildim. Farklı toplumların aynı yüzyılda nasıl bambaşka hayatlara sahip olduğunu görmek, zihinsel dünyamı genişletti ve bana daha derin bir bakış açısı kazandırdı.

Peki, bu tür fırsatlar hepimiz için mümkün mü?

Kesinlikle evet! Ancak önemli olan, bu fırsatları ne kadar değerlendirdiğimiz...Günümüz gençleri olarak, yurtdışı eğitim olanaklarını ne kadar tanıyor, bunlardan faydalanmak için ne kadar çaba gösteriyoruz? Yurtdışında eğitim almak, dil öğrenmek veya farklı kültürleri tanımak her ilim yolcusu için benzersiz bir deneyimdir.

Orada geçirilen süre ne kadar kısa olursa olsun, kazanılan bilgi ve tecrübeler kalıcıdır. Yeni bir kültürü tanımak, farklı insanlarla iletişime geçmek, yabancı bir dili yerinde öğrenmek; yalnızca akademik gelişimi değil, bireyin dünya görüşünü de şekillendirir. Bu nedenle, uluslararası staj programları, öğrenci değişim projeleri, dil kursları ve akademik araştırma imkânları gibi fırsatlar mutlaka değerlendirilmelidir. Bursları takip etmeli, başvurular yapmalı ve kendimize yatırım yapmaktan çekinmemeliyiz. Geriye dönüp baktığımızda, ilim yolculuğumuzun unutulmaz anılarla dolu olması bizim için paha biçilemez bir his olacaktır. Bu yolculuğa çıkmak için cesaret göstermeli, yeni ufuklar keşfetmeli ve öğrenme sürecimizi zenginleştirmeye gayret etmeliyiz. Zira unutmayalım ki ilim, sadece zihinde değil, aynı zamanda hayatın içinde, farklı coğrafyalarda ve insanlarla kurulan bağlarda derinleşir.

Dr. Öğr. Üyesi Fatiha BOZBAŞ

ZEL ZELE

Elindeki taşa baktı. Sımsıkı da tutmuştu.
Öfkeden kızarmış gözleri, ıslanmış gamzeleri ve titreyen yumruğuyla sırtını döndüğü bu hoyrat rüzgara karşı, bir başak gibi eğilip yeniden doğrulacak ya da tohumuz düşecekti toprağa.

Çağlar boyunca düşündü. Yollar ve ırmaklar boyunca yürüdü. Bin yıl önce geldi dünyaya, bin yıl sonra yeniden doğdu. İnsanlığın yükü bindi omuzlarına. Medeniyetlerin gölgesi düştü. Aşıkları buldu çeşme başında ve yiğitleri er meydanında. Savaşlarda döne döne çarpışanları bekleyen kadınların telaşına bulanmış çocukları süzdü.

Firavunlar Musalara meydan okudu.
Endülüslü kayıkçı Müslümanları kıyıya varmadan indirirken savruldu.

Nebî (sav) örtüsüne büründü.
Ben ki, dedi, kimselere kıyamam!
Elindeki taşı sıktı.
Sızlayan avuçlarına pişmanlık çöktü.

“Say ki yasak ağacın önünden geçtin, bildin ki dünyaya böylece düştün!”

İçinden bir ses **“önce o başlattı”** diyordu. Vesveseler öyle şeyler söylerdi. Susturmadı sözleri ki sesler zaten susmazdı. Atmayacaktı o taşı kimseye artık ancak; almıştı eline işte.

Yüzünü Rabbine döndüğü gün gibi rüzgara döndü. Taşı bıraktı aldığı yere.
Bahar geldi, dallar tomurcuklandı.
Kadınlar şükretti ve çocuklar tebessüm.
Bir yiğit şehadet getirdi yattığı yerde.
Ruhlar kıyıya vardı, taş yerinde ağırdı.
Musaların mucizesi yumuşak sözdü.
Zamana döndü bir başak gibi doğrulurken.
Tohumlar olgunlaştı, başaklar taneye durdu.
İddia ispat isterdi.
Kolay olacağını kim söylemişti?

Zeynep EZGİ

Arapların Siyasi Dâhileri: Duhâtu'l-Arab

دعاة العرب الأربعة

Akıl, zekâ, idrak, ileri görüş-
lülük, problemlere çabuk ve
etkili çözüm bulabilme gibi özel-
liklerin bir araya gelmesiyle olu-
şan özelliğe dehâ; tüm bu vasıfları
ileri derecede bünyesinde barın-
dıran, yaşadığı toplum içinde bu
yönleriyle diğer insanlardan ayrı-
lan, standardı aşarak bazı sıra dışı
özelliklere sahip olan kimselere
de dâhi denmiştir. Arap toplu-
munda insanların “dâhi” sıfatıyla
nitelenmesi, çok eskilere dayanan
bir uygulamadır. Bazı kişilere bu
vasfın verilmesinde genellikle
aklı kullanmadaki kabiliyetleri
etkili olmuştur.

İslâm tarihi kaynaklarında bazı
isimlerde farklıklar olmakla bir-
likte yaşadıkları dönemde, dâhil
oldukları olaylarda göstermiş ol-
dukları sıra dışı performansların-
dan dolayı “*Duhâtu'l-Arab*” yani
“*Arapların Dâhileri*” sıfatını ka-
zanmış dört önemli şahsiyet bu-
lunmaktadır. Özel bir kullanım
olan bu ifade, Muâviye'yle birlik-
te çalışan meşhur idarecileri de
içine almaktadır. Bu tabir Mu-
haddis Şa'bî (ö. 103/721) ile İbn
Şihâb ez-Zühri'ye (ö. 124/742)
dayanmaktadır. Rivayetlerin ço-
ğunluğuna göre “*Duhâtu'l-Arab*”
ifadesi dört isimden oluşan bir
grubu temsil etmektedir. Şa'bî'ye
göre Arap dâhileri şu dört kişidir:

- 1-Muâviye b. Ebû Süfyân
- 2-Amr b. Âs
- 3 -Mugîre b. Şu'be
- 4 - Ziyâd b. Ebîh

Muâviye b. Ebû Süfyân

Bu dâhilerden ilki Muâviye b.
Ebî Süfyân'dır. 602 veya 603 yı-
lında Mekke'de doğmuştur. Ebû
Süfyân ile Hind bint Utbe b. Re-
bîa'nın oğludur. Hz. Peygam-
ber'in Ümmü Habîbe bint Ebû
Süfyânla evliliğinden dolayı,
Muaviye Hz. Muhammed'in ka-
yınbiraderidir. Mekke'nin fetih
günü Muaviye babasıyla birlikte
Müslüman olmuştur. Müslüman
olduktan sonra Hz. Peygamber'in
kâtipliğini yapmıştır. Resulul-
lah'ın yanında Huneyn ve Tâif
gazvelerine katılmıştır. Resulul-
lah'tan hadisler rivayet etmiştir.
Peygamberin vefatından sonra
Suriye üzerine gönderilen ordu-
ların birinde kumandan yardımcılığı
yapmıştır. Muâviye, Hz.
Ömer döneminde önce Ürdün,
ertesi yıl Dımaşk valiliğine tayin
edilmiştir. 661 yılında halife olan
Muâviye, halifeliğine sağlam bir
kadro oluşturarak başlamak iste-
miştir; bu doğrultuda ilk tercih
ettiği isimler “*Duhâtu'l-Arab*”
olmuştur. Muaviye bu dâhilerin
her biriyle çalışma fırsatı bulmuş;
onlara büyük yetkiler vermiş-
tir. Kurduğu devletin temellerini
onların dehasından yararlanarak
sağlamlaştırmıştır. Muâviye, iç
karışıklıklar sebebiyle ara verilen
fetih hareketlerini üç ayrı cep-
hede yeniden başlatmıştır. Vergi
vermek zorunda kalınan Bizans'a
yeniden seferler düzenlemiştir.
669 yılında İslâm ordularının ilk
İstanbul kuşatmasını karadan ve
denizden gerçekleştirmiş, İstan-
bul'u dört yıl süreyle muhasara
altına almıştır.

Muaviye'nin en ayırt edici özel-
likleri ise temkinli davranması,
meseleleri kuvvete başvurmadan
halletmeye çalışması, işleri enine
boyuna düşünüp tartarak hare-
ket etme konusundaki dehasıdır.
Bir diğer özelliği de muhaliflerine
onların anlayacakları dilden ko-
nuşarak yaklaşmaya çalışmasıdır.
Çevresini iyi tanıyan, ileri gö-
rüşlülüğü ve iyi kalpliliğiyle nam
salmış nadir idarecilerden biridir.
Yumuşak huyluluğu ve sabrı ken-
dine ilke edinmiştir. Düşmanları-
nın en ağır hakaretleri karşısında
dahi kendine hâkim olmayı ba-
şarmış, soğukkanlılığını koru-
muştur. Yaptığı fazla yardımlar
sebebiyle hayrete düşenlere bir
savaşın bu yardımlardan çok
daha fazlasına mal olacağını; pa-
ranın iş gördüğü yerde konuşma-
ya, konuşmanın iş gördüğü yerde
kırbaca, kırbacın iş gördüğü yer-
de kılıca ihtiyaç duyulmayacağını
söylerdi. “Ziyâd'ın kılıcıyla ka-
zandığı başarıdan daha fazlasını
dilimle elde ettim.” derdi.

Amr b. Âs

Mekkeli Amr b. El-Âs, ise Müs-
lüman olmadan önce, Kureyş'in
temsilcisi olarak Habeşistan'a git-

miş ve hicret eden Müslümanların iade edilmesini istemiş ancak başarılı olamamıştır. Hendek savaşından sonra Habeşistan'a gitmiş ve orada Necâşî'nin yanında Müslüman olmuştur. Ardından da Halid b. Velid ve Osman b. Talha ile Medine'ye gitmişlerdir. Hem Hz. Peygamber hem de Râşid Halifeler döneminde devletin önemli kademelerinde resmî görevler almıştır. Amr'ın askerî ve siyasî kabiliyetini, cesaretini ve harp bilgisini gören Hz. Peygamber harp konusundaki becerisi nedeniyle onu Zâtüsselâsil Seriyyesi'nde Ebû Bekir, Ömer, Ebû Ubeyde gibi ondan daha önce Müslüman olmuş ashabın başına kumandan tayin etmiştir. Daha sonra da İslamiyet'i tebliğ etmek ve vergi toplamak üzere Umman'a gönderilmiştir. Askerî alanlarda elde ettiği başarılarla "Mısır Fâtihî" unvanını almıştır. İbnü'l-Âs'ın içinden çıkılması güç meseleleri çözmedeki becerisi, zekâsı ve hazırcevaplığı onun öne çıkan özelliğidir.

Mugîre b. Şu'be

Diğer bir dahi Mugîre b. Şu'be 600'lü yıllarda Tâif'te doğmuştur.

Hudeybiye barış görüşmeleri sırasında Hz. Peygamber'in koruyuculuğunu yapan Mugîre, daha sonraki bütün gazvelere katılmış, 642 yılında Kûfe valiliğine getirilmiştir. Medine'ye gitmesine izin verdiği Hristiyan kölesi Ebû Lü'lû'e'nin ağır bir şekilde yaralandığı Hz. Ömer'in vefatına kadar görevine devam etmiştir. Görevde kaldığı bu süre zarfında Azerbaycan'ı fethetmiş. Süratlı ve isabetli karar vermesi, insanları iyi yönetmesi ve problemleri halletmesiyle meşhur olmuştur.

Ziyâd b. Ebîh

Bir diğer Taifli dâhi ve hatip olan Ziyâd b. Ebîh 622 yılında Tâif'te doğmuştur. Peygamber'i göremeyen Ziyâd b. Ebîh soylu olmanın yarıştırdığı Arap toplumunda babasının köle, annesinin de cariye olmasından dolayı hiçbir neseb iddiasında bulunmamıştır. Okur-yazar olması, henüz çocuk yaşta hesap-kitap işlerini bilmesiyle dikkatleri üzerine çekmiştir. Almış olduğu eğitimlerin yanı sıra dehâ derecesindeki aklı ve hitabet kabiliyeti gibi özellikleri nedeniyle meşhur olmuştur. Kurrâdan veya fukahâdan olmamasına

rağmen kendini göstermeyi başarmıştır. Ziyâd b. Ebîh, Hz. Ebû Bekir döneminde, genç yaşta Müslüman olmuştur. Hulefâ-i Râşidîn dönemi boyunca birçok işte görev almıştır. Hz. Ömer döneminde başlayan siyasî kariyerini, Muaviye döneminde zirveye taşımaya başlamıştır. Yapmış olduğu işlerden dolayı hem Muâviye'nin hem de Emevî Devleti'nin adeta en sağlam kalesi olmuştur. Erken dönem İslâm tarihinin dikkat çekici simalarından biri olmayı başarmıştır.

Bu dört ismin hepsi de devlet kademelerinde yükselerek üst düzey idarecilik yapmış ve yönetimleri süresince dehâlarının yanı sıra fesahat ve hitabet kabiliyetleriyle öne çıkmışlardır. Hitabetleri ile alakalı olarak nakledilen hutbe, vecize, edebî ürünler üzerinden hitabet noktasındaki yetkinliklerini ispatlamışlardır.

Havva YILMAZ

4/B

İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe

Fars kökenli ve asıl adı Numan b. Sabit olan Ebu Hanife Hazretleri Hicri 80 yılında, zamanının önemli ilim merkezlerinden olan Kûfe'de doğdu. İmam Ebu Hanife'nin ailesinin soyu Horasan'daki Kabil şehrine dayanmaktadır. Babasının adı Sâbit, dedesinin adı Numan'dır Zûta'da denilmiştir. Ebu Hanife Hazretlerinin doğup büyüdüğü Kûfe ve bölgedeki ikinci büyük şehir olan Basra yeni Müslümanlara İslam'ın ve Arapçanın öğretildiği siyasi faaliyetlerin yoğun olduğu önemli yerleşim birimleriydi. Ebu Hanife Kûfe'de kumaş ticareti ile uğraşan varlıklı ve dindar bir ailede yetişti.

Babası Sabit sahabeyi gören ve onlarla birlikte yaşayanlardandı. Hz Ali (ra) onun ve soyunun bereketli olması için dua etmişti ve insanlar bu duanın etkisinin oğlu Ebu Hanife'de (ra) ortaya çıktığını düşünüyorlardı. Ebu Hanife çocukluğundan beri belirgin bir zekaya ve kavrayışa sahipti, küçük yaşta Kurlan'ı ezberlemiş ve Arapçanın o zaman tasnif edilmekte olan sarf, nahiv, şiir ve edebiyatını öğrenmişti. Ebu Hanife Kûfe'de büyük tabiini alimler arasında yetişti ve sahabelerden bazılarını gördü. Bunlardan en meşhuru Enes bin Malik'tir. Onun Basra, Kûfe ve Irak bölgesinin ileri gelen üstatlarının hadis ve fıkıh meclislerine zaman zaman iştirak ettiği, 100'e yakın tâbiîn âlimiyle görüştüğü ve birçok kimseden hadis dinlediği rivayet edilir. Gençlik yıllarında birçok sahabeden hadisler dinlemiş olduğundan tabiinden sayılır. Kendisi ilim öğrenmeye

başlamadan önce kumaş tüccarlığı yapmıştır. Ticaretle uğraşan, parlak bir zekâyâ sahip Ebû Hanîfe'ye çevresindeki âlimler yakın ilgi göstermişler ve onu ilme yöneltmişlerdir. Ebu Hanife'nin İmam Şa'bi ile karşılaşması onun hayatının seyrini değiştirdi ve Ebu Hanife'nin ilimle tanışması gerçekleşti aralarında geçen kısa konuşmadan sonra ona ilim öğrenmesi için tavsiye verdi, kendisini çağırıp "Seni zeki, kabiliyetli ve hareketli bir genç olarak görüyorum. İlme ve âlimlerin meclislerine devam etmeyi ihmal etme" dediğini, bu konuşmanın kendisine tesir ettiğini, böylece ilim tahsiline yöneldiğini anlatır.

Ebu Hanife'yi ilme yönlendiren diğer şey ise gördüğü rüyadır. Bir gün Ebu Hanife Hazretleri rüyasında Efendimiz Aleyhisselatu Vesselam'ın mezarını kazdığını ve dört bir yana nurların yayıldığını görür. Rüyanın anlamını çözmek için dönemin ünlü rüya yorumcusu İbni Şirinle danışmaya karar verir ve bir öğrencisini İbni Şirinle göndererek kendi rüyasıymış gibi anlatmasını söyler. Öğrencisi İbni Şirin'in yanına vardığında rüyayı kendi rüyasıymış gibi detaylı bir şekilde anlatır. İbni Şirin, öğrencinin anlattıklarını dinlerken tebessüm eder ve anlar ki bu ali makam ancak Ebu Hanife'nin olabilir ve şöyle der: "Git ve İmam Hanife'ye söyle Efendimiz Aleyhissalatu Vesselamın ilmiyle donanıp dört bir tarafa nur saçma vazifesi ona verilmiştir." Bu olay Ebu Hanife Hazretlerinin ne derece önemli bir vazife aldığının büyük bir işaretidir. Ebu Hanife'yi akıl

sahasına yönelmeye sevk eden rivayetlerden birine göre Ebu Hanife bir kadının boşanma ile ilgili olarak kendisine sorduğu bir soruya cevap verememiş kadını fıkıh öğretene Hammad Bin Ebu Süleyman'a göndermiş ve ondan alacağı cevabı kendisine bildirmesini rica etmiştir. Kadın Hammad'dan aldığı cevabını nakledince de fıkıh konusunda yetişmesi gerektiğini düşünerek 22 yaşlarında Hammad bin Süleyman'ın derslerine katılmaya başlamıştır. Kûfe re'y ekolünün üstadı konumundaki Hammad'ın mensup olduğu ilmi çizgi, hocası Nehaî üzerinden tâbiinin ileri gelenlerine ve de onlar aracılığıyla Hz. Ömer, Hz. Ali ve Abdullah b. Mes'ûd gibi ictihadî yönü ön planda olan sahâbîlere kadar uzanmaktadır. Ebu Hanife hocası Hammad Bin Ebu Süleyman'ın yanında 18 yıl öğrencilik yapmış, onun ders halkasına devam etmiş, en seçkin öğrencileri arasında yer almış ve hocasının bulunmadığı zamanlarda ona vekâleten ders verecek seviyeye yükselmiştir. Hammad'ın vefatından sonra hocasının yerine geçerek ders okutmaya başlamıştır.

Son derece vakarlı, mütevazı ve üstün anlayış sahibi olan Ebû Hanîfe'nin derslerine o günkü İslâm ülkesinin her tarafından

öğrenciler katılmış ve etrafında geniş bir ders halkası oluşmuştur. Onun ders halkalarında yetişen talebelerin sayısının 4000'i aştığı ve bunlardan kırk kadınının ictihad derecesine vardığı nakledilir. Ebu Hanife'nin müctehid öğrencilerinden en meşhurları Ebu Yusuf, Hasan b. Hasan, İmam Muhammed idir. Ebu Hanife yanında yetişen öğrencilerini çok iyi tanıyan bir öğretmendir. Ebu Yusuf bir gün geçimini sağlamak için dersini terk ettiğinde, Ebu Hanife ona ilimden kopmaması için maddi destekte bulunmuştur. Ebu Hanife'nin vefatından sonra da öğrencisi Ebu Yusuf onun ders halkasını sürdürmüştür. Ebu Hanife'nin öğretim konusunda çok güzel bir yöntemi vardır. Derste öğrencilerine bir mesele sunar ve her öğrenci kendi görüşünü söyler sonra da onlarla meseleyi tartışır. Bu tartışmalar günlerce ya da bir ay yahut daha uzun sürebilirdi ta ki ittifak ettikleri bir görüş ortaya çıkana kadar. Ebu Hanife fıkıh sistematik bir şekilde düzenlemiş, dünya meselelerinin çeşitli yönlerini ele alarak sağlam bir inanç temeli oluşturmuştur. El-Fıkhu'l Ekber, El-Müsned, El-Fıkhu'l Ebsat, El-Alim Vel-Müteallim Ebu Hanife'nin en meşhur

eserleridir. Onun görüşleri zamanı daha belirgin hale gelecek olan Ehl-i Sünnet anlayışının oluşumunda önemli katkı sağlamıştır. İctihadları sürekli hanif din ile isabet ettiği için ona Ebu Hanife diyenler olmuştur. Diğer bir rivayete göre ise "hanife" aynı zamanda yazı hokkası demektir. Ebu Hanife devamlı yanında bunu taşımasından dolayı bu lakabı almıştır. "İmamı Azam" onun lakabıdır. Ona İmam-ı Azam denilmesinin sebebi çağdaşları arasında seçkin bir yere sahip olması, birçok fakihin düşüncelerini benimsemesi, hukuki düşünce ve ictihat metodunda çığır açmasındandır.

İmamı Azam Ebu Hanife hem kendi zamanının hem de geleceğin birçok meselesini çözüp bize 83 bin fetva miras bırakmıştır. Kadınların cenaze namazına katılıp katılmayacağı, kurbanda nelerin kesilip kesilmeyeceği, faiz, ticaret, hac, namaz gibi birçok konu ve mevzu hakkında fetva vermiştir. Fıkıh bilgisinin yanı sıra, inandığını ve doğru bildiğini söylemekten ve onun mücadelesini vermekten çekinmeyen güçlü bir ideal ve cesarete de sahiptir. Ebu Hanife zamanında inkarcılar ve bidatçılarla tartışmış ve farklı inançlara sahip insanlar ve mezheplerin olduğu Basra'ya yaptığı seyahatlerde de bu tutumu korumuştur.

Ebû Hanîfe, Emevî ve Abbâsî devletleri zamanında yaşamıştır. Ömrünün elli iki yılı Emevî,

son on sekiz yılı da Abbasi devleti zamanına denk gelir. O, Emevîler'in Arap milliyetçiliği esaslı yönetim şekline kaşı çıkmış, Ehl-i Beyt ve sahabilere karşı zalimane davranışlarına karşı etkin olarak mücadele vermiştir. Ebû Hanîfe'nin Ehl-i beyt'e karşı kalbî yakınlık ve bağlılık duyduğu ve Hz. Ali evlâdını sevdiği kesindir. Bu sebeple Emevîler'in Ehl-i beyt'e karşı tutumu sertleşince Ebû Hanîfe onları açıkça tenkit etmekten çekinmemiştir. Ebu Hanife Hz. Peygamber'den (s.a.v.) sahabeye ve sonraki nesillere aktarılan ve o dönemde çoğunluk tarafından benimsenen inanç esaslarını korumayı amaçlayarak bu tür tartışma ve mücadelelere girmiştir. Hayatı mücadele içinde geçmiş, bu uğurda birçok sıkıntı ve mahrumiyete katlanmıştır. Gerek Emevîler gerekse Abbâsiler devrinde halife ve valilerin yaptığı zulümlere açıkça karşı çıkmış, onların yanlış ve haksız tutumlarını tasvip etmiş olmamak ve halk nazarında onlara meşruiyet kazandırmamak için halifelerden gelen hediyelerin, yapılan görev tekliflerinin hiçbirini kabul etmemiş, işkenceye ve hapse katlanmayı tercih etmiştir. Ebu Hanife, arkasında ilmi bir servet ve en büyük İslam mezheplerinden biri haline gelen bir fıkıh okulu bırakarak Hicri, 50'de vefat etmiştir. Allah ona rahmet etsin.

FAKÜLTEMİZDEN HABERLER

2024 Ürdün Rihlesi

Fakültemiz öğrencileri Arapça Dil Eğitimi için **Arş. Gör. Muhammed Ali Söylemez** hocamızın refakatinde Ürdün Amman'a yolcu etti. 40 günlük eğitim süreleri boyunca öğrenciler tarihi mekanları ziyaret ederek eğitim süreçlerini tamamladılar. Öğrenciler Arapçayı merkezinde toplumunda coğrafyasında öğrenme imkânı buldu.

Fakültemiz Öğrencileri Bilim Merkezinde Astronomi Gözlemi Gerçekleştirdi

Programda öğrenciler Bilim Merkezi'nin sergi alanlarını gezdiler. Akabinde astronomi ve gökyüzü hakkında sunum dinlediler. Günün batmasıyla birlikte astronomların yardımıyla teleskop ile gökyüzünü incelediler.

Konferans

Fakültemizin İhya topluluğu ile ortaklaşa düzenledikleri "**Ravinin İzinde: Hadis İlminde Yeni Yöntemler ve Yaklaşımlar**" başlıklı konferans Doç. Dr. Muhammed Enes Topgöl'ün katılımıyla 13 Şubat 2025 tarihinde gerçekleştirildi. Programda Ravi isimli kitap tahlil edilerek hadise ve cerh ta'dil ilmine dair bilgiler paylaşıldı.

Geleneksel Fakülte İftarımız Gerçekleştirildi

Fakültemizin geleneksel hale gelen Ramazan İftarı buluşması 19.03.2025 tarihinde üniversitemiz sosyal tesisi Keykubat Köşkü'nde gerçekleştirildi. Programa Üniversitemiz Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Zeki Bayramoğlu**, İl Müftüsü **Prof. Dr. Ali Öge**, fakültemiz dekanı **Prof. Dr. Yusuf Acar** ile çok sayıda akademisyen ve öğrenci katıldı.

Konferans

21 Ekim 2024 Pazartesi günü fakültemiz konferans salonunda **Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma** hoca tarafından "**Filistin ve Haçlılar**" başlıklı konferans verilmiştir. Konferansa fakülte dekanı **Yusuf Acar**, Dekan Yardımcıları **Doç. Dr. Fatma Şeyma Boydak** ve **Doç. Dr. M.Raşit Akpınar**, Selçuklu Araştırmaları Enstitüsü Müdürü **Prof. Dr. Mustafa Demirci**, önceki dönem Konya Milletvekili **Prof. Dr. Hacı Ahmet Özdemir** iştirak etti.

VI. Uluslararası Mâtürîdîlik Sempozyumu, "**Osmanlı'da Hanefîlik-Mâtürîdîlik**" başlığıyla gerçekleştirildi

FAKÜLTEMİZDEN HABERLER

Prof. Dr. Muhammed Ekrem en-Nedvî ziyareti

İngiltere Oxford Al-Salam Enstitüsü Müdürü Hind kökenli İslam alimi **Prof. Dr. Muhammed Ekrem en-Nedvî**, fakültemizi ziyaret etti. Nedvî'ye Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Prof. Dr. Bünyamin Erul da eşlik etti. Toplantı Salonunda fakültemiz hocalarıyla bir araya gelen Nedvî, 25 yıllık bir emeğin mahsulü olarak yayınlanan eseri **el-Vefâ bi Es-mâi'n-Nisâ** adlı eserine dair bilgi verdi. Batılı araştırmacıların İslam'ın kadına değer vermediğine dair olumsuz algılarını bertaraf etmek için kadınların İslam'a ve hadislere hizmetini ortaya koymak üzere başladığı bu çalışmada on binin üzerinde âlime hanımın biyografisini topladığını ve pek çok ilginç bilgiyle karşılaştığını ifade eden Nedvî, kendisinin sadece Arapça, Urduca ve Farsça yapılmış çalışmaları inceleyebildiğini, bunların dışında Türkçe, Malayca ve başka dilleri konuşan ve bu dillerde eser telif eden pek çok İslam bilgini hanımın da olması gerektiğine dikkat çekerek İslam'ın kadına verdiği değer ve kadınların da ilme sağladığı katkının görmezden gelinemeyeceğini vurguladı. Yirmiden fazla eser kitap telif etmiş olan Nedvî, Sahih-i Müslim üzerine 25 ciltlik bir şerh de yazdığını ve bu şer-

hin basım çalışmalarının devam ettiğini ayrıca Mevlana üzerine de özel okumalarının olduğunu belirtti. İlk defa geldiği Konya'da olmaktan ve İlahiyat fakültesini ziyaret etmekten duyduğu memnuniyeti dile getiren Nedvî'ye Fakültemiz Dekanı **Prof. Dr. Yusuf ACAR** tarafından Mesnevi takdim edildi.

Mezuniyet Töreni

Fakültemizin **2025** mezunları, Sultan Alparslan Kültür Merkezi önünde düzenlenen coşkulu bir törenle diplomalarını alarak mezuniyet sevincini yaşadı. Akademisyenler, aileler ve öğrencilerin katılımıyla gerçekleşti.

Konferans

“Gazze’de Genç Olmak” başlıklı konferansta, İbn Haldun Üniversitesi'nden **Dr. Öğr. Üyesi Nour Al Hila**, Filistinli gençlerin yaşadığı zorluklara dikkat çekti. Konferansa akademisyenler ve öğrenciler büyük ilgi gösterdi.

Münazara Yarışması

Fakültemizin Arap Dili ve Belagatı Ana Bilim Dalı tarafından Arapça münazara yarışması düzenlendi. Öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği programda erkek ve kız öğrenciler kendilerine verilen konuları savundular.

Panel

İslam Alimi Olarak Mevlana 751. Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri kapsamında Fakültemiz ve Mevlana Araştırmaları Enstitüsü iş birliğiyle **“İslam Alimi Olarak Mevlana Paneli”** gerçekleştirildi. Panelde; Mevlana bağlamında hadis, tefsir, fıkıh, ilim ve muhabbet konuları ele alındı..

HOCALARIMIZDAN MESAJLAR

Doç. Dr. Hasan UÇAR

Kıymetli arkadaşlar,

Gazze'nin öğrettikleri kendisine kafi gelenler ile Gazze kendisine kafi gelmeyenlerinin yaşadığı bir dünyadayız artık. Halbuki kişiye Gazze yetmişse söze ne hacet, değilse bir afet ki ne afet!

Değerli Meslektaşlarım,

Siz hem Selçuk Üniversitesi ilahiyat fakültesi mezunlarısınız hem de Gazze mektebinin mezunlarısınız. Kaderimizde bütün derslerin kifayetsiz kalacağı bugünlerde nahiv anlatmak da varmış. Şahsımı nasıl bilirsiniz ben bilmem. Aranızda hangi özelliğimi hatırlar ve bir tebessüm belirli dudaklarınızda? Acaba var mıdır benim de güldürecek bir lakabım tarafınızdan verilen?

Sevimsiz bir dersin hocası olduğumuz bizce malum...

Sizce de malum olsun ki matemlerle dolu günlerin kardelenleri oldunuz...

Bombalar altında hayata bir somunla tutunan Gazzeli yetimler gibi yüreklerimiz sizlerle tutundu fakültenin kaldırımalarına... Unutulmamak ümidiyle unutmayanlara sevgi ve muhabbele...

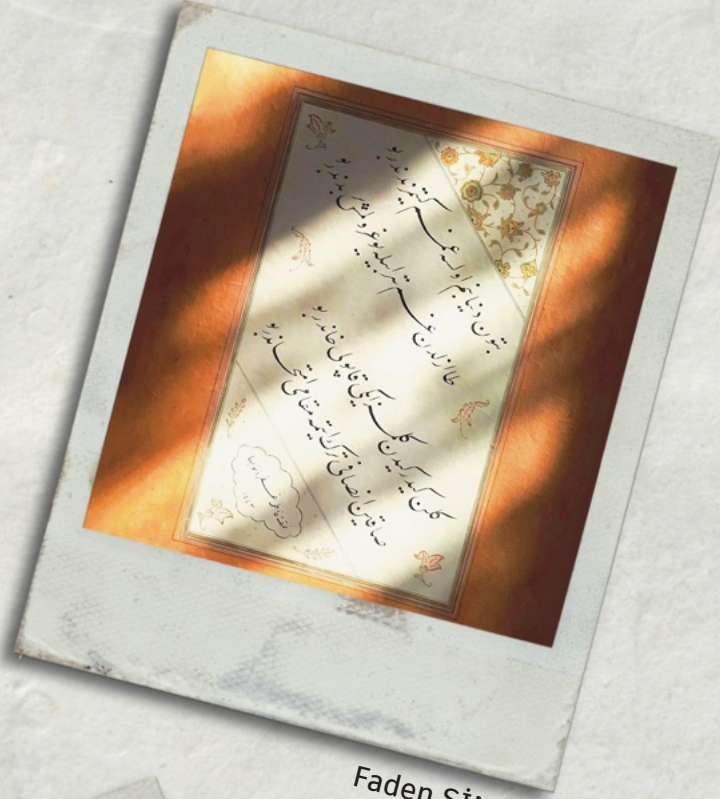

**Öğr. Gör. Dr.
Muhammet Seyyit BALABAN**

Kıymetli arkadaşlar!

Sizin geçtiğiniz yollardan geçmiş ve geçmekte olan; hissettiğiniz duyguları hissetmiş ve hissetmekte olan bir kardeşiniz olarak gönlünüzü zaman zaman gelecekte gelip üzerinize çöken sisler kapladığını görebiliyorum. Bu sis bizi bilinmezler ve belirsizler aleminde kaybolmaya mahkum etmekte. Ancak biz, kendisine güvenip dayanmamızı emreden ve rahmetiyle bizi kuşattığını söyleyen bir Rabbe iman ediyoruz. Onu andıkça kalplerimiz sekinete ermiyor mu? O zaman nedir bu dünya ile olan kavgamız? Her nefeste takdîr-i ilâhînin hakikatini soluyabilsek ve Allah'ın takdirine rızayla boyun bükten dallarımızda yapraklar açtırsak güzel olmaz mı? Böylece ne gelecek telaşıyla yorulsak ne de dünyanın amansız zincirlerine tutsak olsak. Hep birlikte gayemiz, Allah'ın rızasını bir gonca gibi gönlümüzde yetiştirmek olsa ve Efendimiz'in (s.a.v.) "**Kim Allah'ın rızasını gözetirse, Allah ona yeter**" müjdesiyle dünyevi belirsizliklerinden doğan korkularımız yıkılırsa ya. Yazması ve söylemesi ne de kolay değil mi? Bu satırları yazanın da inanın sizden farkı yok. Ama ne edelim, hakikatin şerbeti acı oluyor! Kalbimizi bu edeple süsleme gayretindeyken şairin de dediği gibi belki un ufak oluruz ama: "**Un ufak olmak iyidir olmamaktan.**"

Kadraja Yansıyanlar

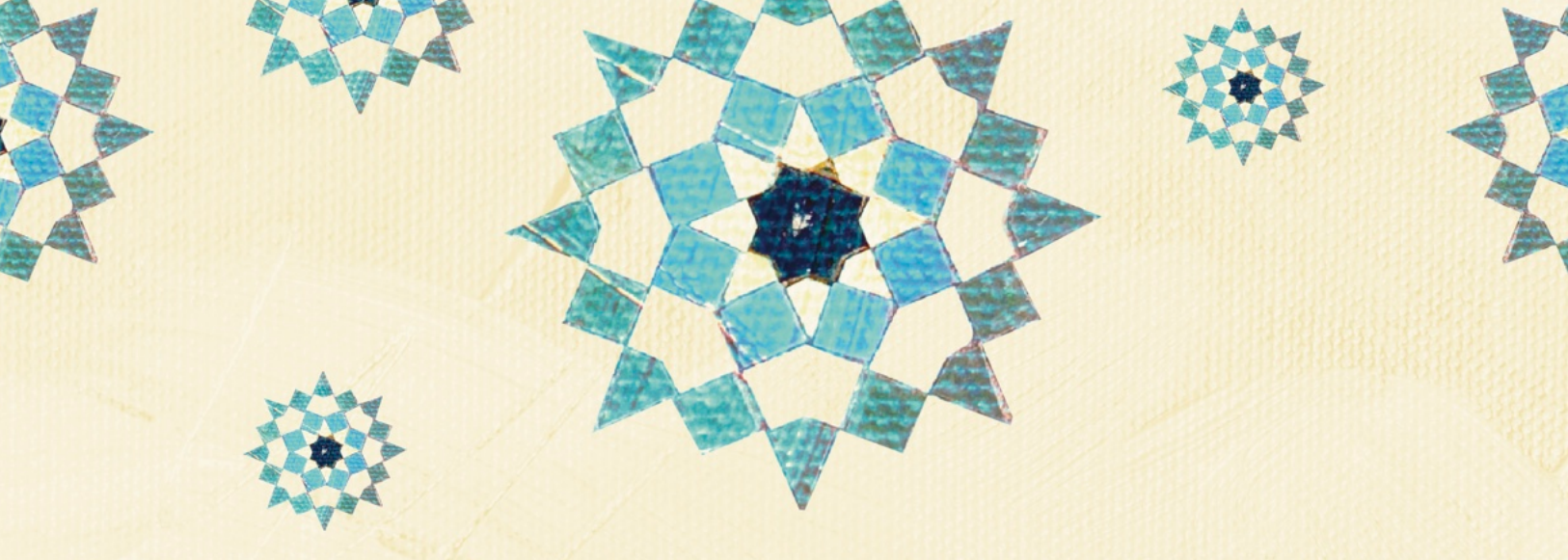
Faden ŞİMŞEK
3/B

Şerife SAVAŞ
4/B

Faden ŞİMŞEK
3/B

İlk sayımızda olduğu gibi dergimizin bu sayısı da İsrail'in Gazze'deki üniversitelere, okullara, hastanelere, mülteci kamplarına, evlere, camilere ve kiliselere düzenlediği vahşi, barbar, insanlık ve hukuk dışı saldırıları nedeniyle hayatını kaybeden bilim insanları, öğrenciler, sağlık çalışanları, din adamları, gazeteciler, bebekler, çocuklar ve diğer masum sivillere ithaf edilmiştir. İsrail'in on dokuz aydır yaptığı saldırılar ancak soykırım ile ifade edilebilir. Hiçbir sınır tanımayan bu saldırılarda evi kullanılamaz hale gelen ve yaşam alanları yok edilerek vatanlarını terk etmeye zorlanan iki milyondan fazla Gazze'li'nin insani ihtiyaçlara ulaşması hala engellenmeye devam etmektedir. İnsanlık dışı bu muameleler başkenti Doğu Kudüs olan tam bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasını zorunlu kılmaktadır. İsrail'in uluslararası hukuka, insan hak ve hürriyetlerine aykırılık içeren tüm işgal ve saldırıları suçtur ve bu nedenle yargılanması gerekmektedir.

Like our first issue, this issue of our journal also is dedicated to the scientists, students, health workers, religious officials, journalists, babies, children and innocent civilians who lost their lives as a result of Israel's brutal, barbaric, inhumane and illegal attacks on universities, schools, hospitals, refugee camps, homes, mosques and churches in Gaza. The attacks carried out by Israel for the last nineteen months can only be described as genocide. More than two million Gazans, whose homes have been rendered unusable and whose living spaces have been destroyed in these attacks that recognize no borders, and whose have been forced to leave their homeland, are still being prevented from meeting their humanitarian needs. These inhumane treatments necessitate the establishment of a fully independent Palestinian state with East Jerusalem as its capital. All Israeli occupations and attacks that violate international law, human rights and freedoms are crimes and therefore Israel must be prosecuted.

Bu Sayıda:

Ayla Nida ÖZDOĞAN • Ayşe Meral KAÇAR • Büşra Nur Elhan • Çiğdem Çiçek KAYA • Doç. Dr. Hasan UÇAR
Doç. Dr. Ömer Ali YILDIRIM • Doç. Dr. Ömer Faruk AKPINAR • Dr. Öğr. Fatiha BOZBAŞ • Faden ŞİMŞEK
Fatma Zehra AKDİŞ • Havva YILMAZ • Hulusi DURMUŞ • Meral KAÇAR • Muhammed İkbāl TUNÇ
Nur KORKMAZ • Öğr. Gör. Dr. Muhammet BALABAN • Prof. Dr. Yusuf ACAR • Rabia ÇELİK
Rumeysa KAYSI • Şerife SAVAŞ • Zeynep EZGİ • Zeynep ÖZGÖRENEK